

ARBEIDSPROGRAM

FOR RØD VALGALLIANSE

Vedtatt på landsmøtet 2003

RØD VALGALLIANSE

INNHOOLD

0. Forord	3
1. RVs økonomiske politikk	3
2. Stans utarming av kommunene	4
3. For folkevalg styring og lokaldemokrati	s. 6
4. Forsvarskamp for velferd og solidaritet	s. 7
5. Kapitalistene skal også betale skatt	s. 8
6. Demokrati og kampen for demokratiske rettigheter	s. 9
7. Forsvar sjøråderetten - Nei til EU, ut av EØS	s.11
8. På lag med naturen eller miljømord i framtida også?	s.13
9. Oljen og vannkrafta tilhører folket	s.15
10. For industri og et allsidig næringsliv	s.17
11. Stopp avfolkingen - for et livskraftig distriksnorge	s.18
12. Samferdsel	s.19
13. Arbeid til alle, forsvar de faglige rettighetene	s.21
14. Sykehus skal være en rett, ikke butikk	s.24
15. Inkluderende arbeidsliv, inkluderende samfunn	s.26
16. En pensjonsreform for folk flest	s.28
17. Mot all rasisme - for et flerkulturelt samfunn	s.29
18. Internasjonal solidaritet og frigjøring	s.31
19. Ikke en krone, ikke en kvinne, ikke en mann til angrepskrig	s.32
20. Samiske rettigheter	s.34
21. For full kvinnefrigjøring	s.36
22. Oppvekst	s.43
23. Grunnskole og videregående skole	s.44
24. Høyere utdanning	s.47
25. Ungdom - fotball, fiolin eller flatfyll	s.49
26. Kultur, kulturarv og media	s.50
27. Prioriter bredde fremfor elite i idretten	s.52
28. Bevar fiskeressursene	s.53
19. Et økologisk og sterkt norsk landbruk	s.54
30. En sosial boligpolitikk for alle	s.56
31. Alkohol- og narkotikabruk svekker samholdet og solidariteten	s.58
32. Redusert kriminalitet	s.58
33. Homofile, lesbiske og bifile	s.60
34. En politikk for funksjonshemmede	s.61
Ta kontakt med RV!	s.63

0. FORORD

Gjennom hele den moderne historia har folk flest, i arbeiderbevegelsen og andre folkelige bevegelser, tilkjempet seg rettigheter til innflytelse og sosiale løsninger for sine liv. Med den markedsliberalistiske offensiven som rår i dag raseres disse ordningene med ekspressfart. Dette kalles modernisering, men er i realiteten det motsatte. Levevilkåra til folk flest blir verre og mulighetene til påvirkning begrenses på alle plan. Samtidig vokser det fram internasjonale bevegelser som motsetter seg denne utviklinga - og samtidig reiser fana om folkestyre! RV slutter seg til denne bevegelsen. Vi ønsker å kjempe for økt folkemakt, og gjennom en sosialistisk demokratisk revolusjon å føre makta over til folket. I dette programmet presenteres noen av våre kampsaker, kortsiktige og langsiktige.

1. RV ØKONOMISKE POLITIKK

Et mål med RVs økonomiske politikk er å bryte ned klasseskillene, skape sosial likhet, bidra til miljørettet ressursforvaltning og bryte ned den dype økonomiske forskjellen mellom landene i nord og sør. Når produktet kun er et middel for å oppnå profitt, blir det sløst med naturressurser og menneskelig arbeidskraft. Jaget etter profitt skaper også krig. Det siste tiåret har vi gjentatte ganger sett at USA er villig til å gå i krig for å sikre olje- og gassressurser. Vi må vekk fra et system som fører til unyttige og spekulative investeringer. Det nødvendige alternativet til kapitalismen er et sosialistisk samfunn der folk selv aktivt styrer økonomien i samfunnet, og på den måten sikrer at produksjonen av varer og tjenester rettes inn mot det folk trenger og miljøet tåler.

Den sterke norske økonomien er skapt av arbeidsfolk, utnyttelse av naturressursene og en hundreår lang utbytting av den 3. verden. Staten går med store overskudd og oljefondet vokser. I det private næringslivet har store konsern og banker i flere år hatt store profitter. Samfunnstoppene har sikret seg et luksusliv på bekostning av folk flest. Samtidig ser vi at flere folk blir fattige. Dette er ikke et særnorsk fenomen, men resultat av en internasjonal markedsliberalisme som vil legge alle sider av samfunnet åpent for profittjakt.

World Trade Organisation (WTO) er i dag det viktigste organet for de store transnasjonale selskapene. RV var det eneste partiet som stemte i mot WTO da Stortinget vedtok norsk tilslutning 30. november 1994. Gjennom denne organisasjonen øves det press på særlig land i Sør for å oppgi sin nasjonale kontroll over næringsliv og naturressurser, og åpne opp for stadig nye markeder for de transnasjonale selskapene.

RV tar aktivt del i kampen mot markedsliberalismen både internasjonalt og nasjonalt gjennom deltakelse i organisasjoner som Nettverk mot markedsrett, Aksjon for velferdsstaten og Nei til EU, og støtte til de aksjoner som retter seg mot WTO, IMF og Verdensbanken.

IMF og Verdensbanken er viktige institusjoner for USA og annen imperialisme for fortsatt markedsliberalisme, privatisering og dermed angrep mot de få velferdsgoder for de fattige. IMF og Verdensbanken betyr fortsatt utbytting i mange land i den 3. verden.

RV vil gjeninnføre sterk offentlig kontroll med kreditt- og rentepolitikken, valutarestriksjoner og styring av finansinstitusjoner. RV mener at både Norges Bank og rentepolitikken skal styres av folkevalgte for å oppnå full sysselsetting og forhindre økte forskjeller mellom rike og fattige i Norge. I dag tilpasses den norske økonomien EU ved at sentralbanksjefen i Norges Bank bestemmer renta. Et av målene er å ta kjøpekraft fra folk.

RV går inn for skattlegging av aksje-, finans- og valutatransaksjoner. RV støtter kravet om en såkalt Tobinavgift. RV vil samarbeide med og støtte ATTAC, Folkeaksjonen Velferd og andre aksjoner som slåss for å endre deler av den økonomiske politikken til fordel for folk flest. RV vil gjeninnføre tidligere konsesjonslovgivning som sikret norske bedrifter mot oppkjøp fra utlandet. RV ønsker å bevare arbeidsplasser i Norge.

RV ARBEIDER FOR:

- 6 timers normalarbeidsdag.
- Reell rett til lønnet arbeid for alle arbeidføre.
- Statlige boligbanklån med fast lav rente og nedbetaling over minst 40 år.
- En sterk offentlig sektor som tar ansvar for og som kan sikre dekning av behovene til barn, eldre, uføre, syke og funksjonshemmede på linje med behovene til arbeidføre.
- Å si opp EØS-avtalen og skjerme strategisk viktig produksjon (mat, energi).

2. STANS UTARMINGEN AV KOMMUNENE

De fleste velferdstjenestene er i dag kommunenes ansvar. Stortinget og skiftende regjeringer har gjennom mange år gitt kommunene nye oppgaver og økt misforholdet mellom kommunenes inntekter og oppgaver. Ordninga med delfinansiering av utbyggingsprosjekter som omsorgsboliger, sykehjemsplasser og barnehager fører kommunene og fylkene opp i store gjeldsbelastninger. Slike reformer må i framtida fullfinansieres. I tråd med den markedsliberalistiske offensiven og kapitalismens behov har mange fylker og kommuner svart på dette med salg av kraftselskap og kraftrettigheter, omfattende privatisering og nedlegging av skoler, barnehager og sykehjem.

Kommunene og fylkene må igjen få en større del av verdiskapinga i samfunnet til offentlig velferd.

De aller fleste kommunepolitikkerne har partifeller på stortinget som hvert år stemmer for nye runder med kommunal utarming. I kommunestyrene har det hittil, med viktige enkeltstående unntak, bare vært rv som har gått inn for at kommunene skal trosse statlige vedtak og for

eksempel stanse innbetalinger til staten. Derfor mener rv det er nødvendig å bygge opp et bredt grunnplanssamarbeid mot utarming av kommunene. Dette samarbeidet må omfatte flest mulig av fagforeningene, andre foreninger og lag i kommunen og de som bruker kommunens tjenester. RV arbeider for at kommuner og fylker skal slutte seg til folkeaksjonen velferd.

Rvs folkevalgte er lojale mot befolkninga og bruker ikke sine folkevalgte verv til å gjennomføre statsdikterte spare- og privatiseringstiltak. De kommunepolitikerne som er lydige mot staten, blir nødt til å opptre som overgripere mot befolkninga i kommunen.

RV ARBEIDER FOR:

- Kraftig økning av kommunenes og fylkenes andel av skatteinntektene.
 - Å stanse salg av offentlig eide kraftselskaper og kraftrettigheter.
 - At kommunen slutter seg til Folkeaksjonen Velferd.
 - Folkelig (demokratisk) styring av de viktigste naturressursene: olje, gass, vannkraft, fisk, dyrkbar mark, skog, malm m.m.
 - At kommunen vedtar budsjett bygd på befolkningas behov for tjenesteyting.
 - Innbyrdes samarbeid mellom kommunene for å hindre at statens spare- og privatiseringpolitikk blir gjennomført.
 - Ei demokratisk modernisering av kommunal virksomhet bygd på brukernes behov og de ansattes erfaringer.
 - At politikerlønninger fastsettes ut fra gjennomsnittslønn i kommunen.
 - Færre heltidspolitikere med lavere lønn.
- RV vil at politikere skal ha mulighet til å sette seg inn i sakene og derfor godtgjøres etter prinsippet om tapt arbeidsfortjeneste.
- Å kvotere inn kvinner i alle utvalg i folkevalgte organ.
 - Å utvide antall stortingsrepresentanter og fjerne alle sperregrensener ved valg.
 - Full åpenhet rundt norske krav og standpunkter i de pågående GATS-forhandlingene.
 - Tilbakeføring av kommunal virksomhet som er privatisert.
 - Å tilrettelegge så innvandrerne får en representasjon som tilsvarer deres andel av befolkninga.
 - Åpne budsjettøringer i kommunene.
 - At staten skal slette gjelda til kommunene og fylkene.
 - Statlige overføringer skal økes slik at staten dekker kostnadene til de lovpålagte oppgavene for kommunene og fylkene.

3. FOR FOLKEVALGT STYRING

For et levende lokaldemokrati trengs lokal handlefrihet fra statlig styring og kontroll, blant annet gjennom frie inntekter/reduisert øremerking, og statlig fullfinansiering av oppgaver som legges til kommunene.

Opgaver og ansvar bør desentraliseres, slik at de løses på lavest mulig nivå. Oppgaver som krever stor grad av samordning mellom flere kommuner bør løses gjennom interkommunalt samarbeid uten å gi avkall på folkevalgt styring. Statlige oppgaver som i dag ligger til fylkesmannen bør vurderes overflyttet til fylkeskommunen eller til kommunen, med unntak av oppgaver som omhandler tilsyn og kontroll.

Fylkeskommunen bør styrkes til å bli en reell regional utviklingsaktør. Framtida for fylkeskommunen avgjøres nå. RV ønsker en fylkeskommune som er direkte valgt og med flere oppgaver, framfor den sniknedleggelsen av fylkeskommunen som skjer i dag. Det er behov for tre styringsnivåer; en utvikling mot en tonivåmodell med kommuner kombinert med statlige regioner vil svekke folkevalgt styring.

Målet bør være lokale løsninger tilpasset lokale behov. Dette innebærer et reelt rom for lokale løsninger og variasjoner, med fokus på et likeverdig tjenestetilbud over hele landet.

RV vil utvikle kommunale aksjeselskap og -foretak for å sikre at all kommunalt eid virksomhet drives etter linjer som staves ut gjennom diskusjon i folkevalgte organer. Der vil RV jobbe for at innbyggernes behov skal styre beslutningene.

RV VIL:

- Ha økte statlige overføringer, som dekker kostnadene for kommunene i forhold til oppgaver som er pålagt fra statlig hold.
- At staten sletter gjelda kommunene og fylkeskommunene har.
- Ha større grad av frie inntekter som kan gi rom for lokale prioriteringer.
- Gå mot tvangssammenlåing av kommuner og fylker.
- Desentralisere oppgaver og ansvar fra stat til kommune/fylkeskommune.
- Styrke fylkeskommunen.
- At ordninger som innfører marked internt i kommunene må utvikles (bestiller-leverandør-modell, intern husleie osv.).
- Bindende folkeavstemninger i viktige lokalpolitiske saker.

4. FORSVARSKAMP FOR VELFERD OG SOLIDARITET

Velferdsstaten slik vi kjenner den i Norge er et resultat av arbeiderklassens kamp og sosialdemokratiets forsøk på å skape sosiale velferdsordninger også for arbeidsfolk innenfor rammen av en kapitalistisk økonomi. For kvinner har fellesløsninger innen omsorg for barn og syke ført til muligheter for utdanning og arbeid, som igjen har ført til at mannen er blitt mer delaktig i privat omsorg for egne barn. Dårligere og/eller dyrere fellesløsninger vil tvinge den dårligst betalte i en familieenhet til å slutte i jobb og overta omsorg for barn og/eller syke familiemedlemmer.

Faren med denne typen "velferdsstat" er nettopp det som skjer nå: Kapitaleierne har behov for nye markeder, og nå er det offentlig sektor som står for tur. GATS-avtalen (WTOs avtale om handel med tjenester) brukes som brekkstang for privatisering og markedsstyring av gjenværende offentlige tjenester. Alt dette fører til økt antall private tjenesteleverandører som retter seg mot et kjøpekraftig marked. Det skaper samtidig et utarma offentlig tilbud for de som ikke har råd til private løsninger. Forskjellene mellom folk blir større og klasseskillene øker. Stadige effektiviseringskrav og den økonomiske utarminga av offentlig sektor de seinere år har gitt folk et dårligere tilbud. Dette har vært en strategi for å få folk til å kritisere det offentlige tilbudet og bane vei for et tilsynelatende bedre og privat tilbud. Dette kommer i en voldsom kontrast til folk sine rettsmessige krav om kvalitet på velferdsgodene og kravene om demokratisk styring av velferdstilbudenes omfang og fordeling.

Skal vi hindre at velferdsstaten ødelegges, mener RV at det er nødvendig med mobilisering på grunnplanet. Dette må skje på lokalt initiativ og på tvers av tradisjonelle organisasjonsskiller. Lokalt samarbeid innenfor Folkeaksjonen Velferd er en del av dette. Kampen for velferdsgodene og en velferdstat er viktig for bevissthet om fellesskap og solidarisk ansvar. Det finnes alternativer til kapitalstyring av velferd. Vi må gi folk muligheten til å se for seg et sosialistisk samfunn med velferdsgoder som en selvfølgelig del av menneskenes ansvar for hverandre. Derfor støtter RV enkeltkrav som handler om bedre velferd samtidig som vi tror den optimale velferdsstat bare kan få gode kår i et sosialistisk samfunn.

RV ARBEIDER FOR:

- Samfunnslønn til alle uten arbeid.
- En sterk, offentlig eid og styrt offentlig sektor.
- Gratis tjenester innen helse, omsorg og utdanning.
- Tilbakeføring til det offentlige av eierskap og styring av kollektivtransporten.
- Tilbakeføring til det offentlige av eierskap og styring av post- og teletjenester.
- Tilbakeføring til det offentlige av eierskap og styring av kraft og vann.
- Å overføre mer av den samfunnsnyttige tjenesteproduksjonen til offentlig sektor.
- At offentlige selskaper ikke skal drives etter aksjeloven.

5. KAPITALISTENE SKAL OGSÅ BETALE SKATT

Dagens byråkratiske og innfløkte skattesystem er skreddersydd for det rikeste mindretallet. Samlet skatt fra de 500 rikeste i Norge utgjorde i gjennomsnitt bare 23,5 prosent av inntektene deres i 2000. En skattyter med vanlig industriarbeiderlønn betalte rundt 35 prosent i skatt. Formuesskatten er i praksis en frivillig ordning for de med høye formuer og gode skatterådgivere. Lønnstakere og pensjonister med noen sparekroner i banken blir derimot kontrollert til siste krone.

RV vil i stedet ha et enkelt og progressivt skattesystem, med hovedvekt på direkte skatt på inntekt og formue. Inntektskatten bør senkes for lave og middels inntekter, samtidig som svære høye inntekter bør betale høyere skatt enn i dag.

Skattefritaket for aksjeutbytte må oppheves. Kapitalistenes ulike inntekter fra det arbeidet andre har utført, kalles kapitalinntekt. RV mener at slike snylterinntekter bør skattlegges hardere enn inntekt fra eget arbeid. Som et første steg vil RV endre skattelovgivning slik at aksjeutbytte og andre former for kapitalinntekt må skattlegges etter samme regler som gjelder for lønnsinntekt fra eget arbeid. Det betyr progressive skatteregler også for kapitalinntekter.

Det er velkjent at Ap og Høyre bokstavelig talt har konkurrert om å skreddersy de beste oppleggene for at norske skipsredere skal slippe å betale skatt. Men egentlig er dette bare toppen av isfjellet. Skattereglene i Norge er særlig innrettet på å favorisere de passivt snyltende kapitalistene.

Ingen skatt på husholdningsvarer, sykdom og funksjonshemninger

RV ser på egenandelene på hjemmetjenester og legehjelp som særskatt på sykdom, alderdom og funksjonshemming. RV vil fjerne alle slike særskatter.

RV vil avskaffe merverdiavgiften. RV er for miljøavgifter der disse fører til lokale og globale miljøforbedringer. RV er for avgifter på reklame. Avgifter kan også vurderes brukt for å fremme miljø- og helsepolitikk.

Et nytt skattesystem skal være enkelt og ubyråkratisk, med hovedvekt på direkte skatter.

Skattesystemet må utformes slik at det ikke lenger lønner seg å drive med finans- og eiendomsspekulasjon fremfor å investere i nyttig produksjon og tjenesteyting. De etatene som krever inn skatt må styrkes og innsatsen deres må rettes mot de rikes skattesnyteri. RV vil støtte endringer i skattesystemet som drar i denne retning.

RV ARBEIDER FOR:

- Skattelette for lave og middels inntekter og pensjoner.

- At aksjeutbytte og annen kapitalinntekt skal skattelegges på samme måte som lønnsinntekt fra eget arbeid.
- At inntekter fra kr 550.000 må betale 20% toppskatt.
- Å fjerne all særskatt på funksjonshemming, uførhet og sykdom.
- Å innføre skatt på aksje-, finans og valutatransaksjoner, såkalt Tobin-avgift.
- Særfradragene for alders- og uførepensjonister må gi fradrag i skatt av personinntekt hvis skatt av alminnelig inntekt blir null selv uten særfradrag.
- Å fjerne merverdiavgiften på vanlige husholdningsvarer.
- Å fjerne merverdiavgift på tjenester.
- Ingen begrensning i fradragsrett for fagforeningskontingent.
- Skatt på miljøfiendtlig forbruk, ikke på forbruk i seg selv.
- Å fjerne eiendomsskatt på boliger med vanlig standard, og beholde eller innføre eiendomsskatt på luksusboliger og næringsbygg.
- At selskapskatten igjen skal betales til kommunen der bedriften har sin hovedaktivitet.

6. DEMOKRATI OG KAMPEN FOR DEMOKRATISKE RETTIGHETER

Rød Valgallianse ser på kampen for demokratiske rettigheter som svært viktig i et samfunn. RV støtter organisasjoner, f. eks. fagbevegelse, interesseorganisasjoner, som kjemper for demokrati og mot byråkratisering.

I den norske lovgivninga er det nedfelt en rekke regler som uttrykker rett til å motvirke maktforholdene. Det omfatter tale-, trykke- og organisasjonsfrihet, og stemmerett ved hemmelige valg der en kan velge mellom flere partier. Også prinsippene i offentlighetsloven, forvaltningsloven, streikeretten og rettssikkerheten er grunnleggende demokratiske rettigheter. Dette er lover og forskrifter som må forsvares.

Det viktigste angrepet på folks demokratiske rettigheter i Norge er forsøket på å få Norge inn i EU.

Omdanninga av offentlig sektor til foretak, private selskap og rein bussniss, samtidig som beslutninger i politiske organ erstattes med rettighetslover, fører til at avmakta i befolkninga tiltar. Dette gjør at det oftest er de rike som vinner i rettighetssaker.

Korrupsjon i forvaltninga endrer i dag karakter ved at høytlønna byråkrater og topp-politikere utvikler et tett samarbeid med lobbyister, utrednings- og konsulentfirma som kjøper seg fordelaktige vedtak og medvirkning til vedtak.

Media og kulturelle institusjoner kjøpes opp gjennom omdanning til aksjeselskap og ved

reklamefinansiering og sponning. Størst fare for ytringsfriheten og ytringsmulighetene er angrepet på produksjonsstøtte til aviser, men også kravet til lønnsomhet og bisnissdrift av kulturelle institusjoner.

Innvandrings- og asylpolitikken norske myndigheter fører, er en sterk innskrenking av de demokratiske rettighetene. Politiets aksjoner mot innvandrere for å kontrollere om de har oppholds- og arbeidstillatelse er, i tillegg til å være grove rasistiske overgrep, også en trussel mot de demokratiske rettighetene i hele samfunnet.

Politiets brutale aksjoner mot demonstranter og høye bøter for ulovlige demonstrasjoner er angrep på ytringsfriheten, og vil få alvorlige følger om de får fortsette.

RV ARBEIDER FOR:

- At lovgivninga for arbeidsmiljø og streikerett ikke skal uthules.
- RV krever at alle ansatte har full ytringsfrihet om sitt arbeidsforhold og innsynsrett i alle forhold som angår arbeidsplassen bortsett fra slikt som kommer inn under vanlig taushetsplikt.
- Fullt innsyn i politiets og forsvarrets politiske overvåking etter 1945 og avskaffelse av dagens overvåkingspoliti. De ansvarlige for overvåkinga må stilles til ansvar.
- Åpne møter i alle offentlige styringsorgan, bare unntak for personalsaker og sosiale utvalg når de behandler klientsaker.
- Full offentlighet om alle styreverv, aksjeposter, økonomiske godtgjørelser og organisasjonsverv for alle politikere i kommunestyre, fylkesting, Storting og regjering.
- Stemmerett for innvandrere ved stortingsvalg etter samme regler som gjelder ved kommune- og fylkestingsvalget.
- Utvidet rett til demonstrasjoner. Ingen avgrensinger av hvor mange demonstranter som er tillatt. - Bøteterroren mot demonstranter må stoppes.
- Økt pressestøtte som sikrer mangfoldet i pressa.
- Offentlig støtte til nærradiostasjoner som sikrer organisasjoner rett til ytring over eteren.
- Å innføre republikk og avskaffe kongedømmet.
- At det vedtas en permanent innsynslov.
- En lov om arbeiderkontroll i både offentlige og private bedrifter. De tillitsvalgte skal ha rett til å undersøke alt som gjelder økonomi og regnskap hos arbeidsgiveren. For arbeidsgiveren skal det være straff for å mobbe eller trakassere de som gjør bruk av denne retten.

RELIGIONS- OG LIVSSYNSFRIHET

Norge er i dag et flerkulturelt og flerreligiøst samfunn. RV er for full religions- og livssynsfrihet. Dette står i motsetning til å ha en offentlig statsreligion. RV går derfor inn for skille mellom stat og kirke. Det må bli reell likestilling når det gjelder tilgang til religiøs og livssynsmessig omsorg ved store ulykker, ved betjening på sykehus, i fengsler og i forsvaret. Kommunene må disponere lokaliteter der det er mulig å tilrettelegge for en seremoni tilpasset de ulike tros- og livssynssamfunns behov.

Staten skal være religiøst og livssynsmessig beskyttende. Det er ikke et spesielt statlig ansvar at tros- og livssynssamfunn skal ha et økonomisk grunnlag for sin virksomhet. De må behandles på lik linje med andre frivillige organisasjoner som søker støtte til sin virksomhet. RV anerkjenner ethvert tros- og livssynssamfunns rett til å etablere seg, men kan ikke akseptere aktivitet som bryter med norsk lov, slik som f.eks. Likestillingsloven.

RV er imot KRL-faget i grunnskolen. Det må erstattes av et felles fag som tar hensyn til norsk virkelighet med en majoritetsreligion og religions- og livssynsminoriteter. Innen et slikt fag er etablert, må det innføres full fritaksrett. RV vil fjerne den kristne formålsparagrafen i skolen.

RV mener at Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, som representerer de fleste tros- og livssynsamfunn i Norge, er en viktig samarbeidspartner ikke bare for Kirke- og Undervisningsdepartementet, men også for Utenriksdepartementet i religiøse spørsmål.

7. FORSVAR SJØLRÅDERETTEN - NEI TIL EU, UT AV EØS

De siste tiårene har det vokst frem regionale frihandelsområder i alle deler av verden som ledd i den kapitalistiske globaliseringen. Utviklingen blir støttet opp av et overnasjonalt nettverk og mektige internasjonale institusjoner, som Verdens Handelsorganisasjon (WTO), Verdensbanken og Det internasjonale Pengefondet (IMF). I praksis er det et regelverk basert på nyliberalisme, dvs. frie kapital- og varebevegelser og minst mulig folkevalgt styring. I Europa er det den Europeiske Unionen (EU) som er det viktigste uttrykket for dette.

RV ser det som en viktig oppgave å knytte bevegelsene mot markedsliberalisme til kampen mot EU og EØS-avtalen for å få nye grupper med i nei-fronten. Samtidig vil vi arbeide for at flere EU-motstandere skal se sammenhengen mellom EU og den kapitalistiske globaliseringen.

EU arbeider for å skape et grenseløst marked og å gjennomføre regionalt det de andre institusjonene gjør globalt. EUs utvidelse til Øst-Europa er viktig for å nå dette målet. EØS-avtalen ble vedtatt av Stortinget i mai 1993 uten at avtalen ble lagt fram i stortingsvalg.

EØS-avtalen er en avtale med en dynamikk som innfører stadig mer av EUs lovgivning i Norge og bryter ned folks rettigheter på alle nivå i forfatningen. Som følge av EØS-avtalen er også Norge presset til å innføre alle EU-lover om EUs indre marked. Men i tillegg til å være et frihandelsområde tar EU stadig mer form av en superstat med egen domstol, regjering og militærvesen til å håndheve sine økonomiske og politiske interesser i skarp konkurranse med alle andre økonomiske stormakter, ikke minst USA og Japan.

Dette står fram som en trussel mot sjølråderetten til alle EUs medlemsland som er mindre enn de tre store: Tyskland, Frankrike og Storbritania. Privatisering og angrep på faglige rettigheter gjennomføres med bakgrunn i EU-vedtak. Muligheten til å slå tilbake disse angrepene gjennom å legge press på nasjonale politikere blir mindre og mindre. RV vil samarbeide med alle som vil gjenerobre og forsvare den norske sjølråderetten

Den norske regjeringa støtter aktivt opp om nyliberalisme og kapitalistisk globalisering, ikke minst gjennom sin støtte til det Europeiske Økonomiske Samarbeidsområdet (EØS). Regjeringa støtter også den samme politikken gjennom WTO akkurat som alle de andre kapitalistiske landene i Europa. Den norske storkoalisjonen, Ap + H, støtter interessene til de største kapitalgruppene. Utmelding av EØS er en forutsetning for nasjonal sjølråderett.

Gjennom Schengen og andre tilslutningsavtaler er Norge underlagt store deler av EUs felles justispolitikk. I Schengen finnes ingen vetorett, her må Norge godta alt EU bestemmer, ellers blir avtalen oppsagt. Dette har ført til en skremmende taushet om Schengen både på stortinget og i den offentlige debatten. Schengens personregistre tjener både til å overvåke og kontrollere politisk oposisjon innad og til å stenge flyktninger ute. SIS-registret inneholder millioner av personopplysninger, det overveldende flertallet av dem som er registrert er det EU kaller uønskede utlendinger, og ikke kriminelle, slik Schengen-tilhengerne vil ha det til. Schengen-registrene brukes blant annet til å kontrollere toppmøtedemonstranter som krysser grenser til EU- og Schengen-land.

Norge tilsluttes stadig nye deler av justispolitikken til EU, uten debatt. I 2001 gikk stortinget enstemmig inn for norsk tilslutning til EU-politiet Europol. Gjennom tilslutning til Dublin-konvensjonen legger også EU sterke føringer på den norske asylpolitikken. Prinsippet her er at avslag i ett land betyr at asylsøknaden ikke skal vurderes i andre land.

RV vil bidra til å sette søkelys på de demokrati- og rettsikkerhetsproblemene Schengen innebærer og vil jobbe for å si opp Schengenavtalen og annen samrøre med EUs justispolitikk.

RV ser også på kampen mot EU som en del av kampen mot den internasjonale kapitalismen, inkludert kapitalismen i Norge. Ved inngangen til det 21. århundre har det vokst frem en global og grenseoverskridende bevegelse mot nyliberalismen. RV ser det som en viktig oppgave å knytte denne bevegelsen opp til kampen mot EU og EØS-avtalen. Samtidig vil vi kombinere aktivt arbeid i Nei til EU med kritikk av kapitalisme og imperialisme.

Foran en ny EU-kamp er det viktig å styrke Nei til EU. Samtidig vil vi delta i organisasjoner som reiser motstand mot nyliberalismen mer generelt, og knytte dette arbeidet opp til kampen mot EU.

RV ARBEIDER FOR:

- at Norge ikke blir medlem av EU
- å støtte Nei til EU
- å bygge allianser med andre nei-organisasjoner i Norge
- å delta i TEAM-samarbeidet (the alliance of EU-critical movements)
- å utvikle faglige og andre kontakter med EU-motstandere i EU og i de nye søkerlandene
- å ta opp EU og EØS i valgkampen
- å få sagt opp EØS-avtalen og Schengenavtalen
- å hindre norsk tilknytning til euroen
- å hindre norsk tilknytning til den europeiske sikkerhets og forsvarspolitikken gjennom ESDP (European Security and Defence Policy)

8. PÅ LAG MED NATUREN ELLER MILJØMORD I FRAMTIDA OGSÅ?

Med dagens profittøkonomi kommer hensynet til miljø og bærekraftig utvikling aldri i første rekke. Internasjonale miljøavtaler følges sjelden opp, føre-var-prinsipper settes til side, og ikke-fornybare ressurser brukes uten tanke for framtidige generasjoner. RV mener det trengs en dyptgripende samfunnsendring for å trygge livsgrunnlaget på jorda.

Forbruket av naturressurser og energi må bringes i balanse med bæreevnen til det globale økosystemet. Den rike del av verden må redusere sitt forbruk samtidig som den fattige delen av befolkningen i den tredje verden må få øke sitt. Rike land må satse på utvikling av ny miljøteknologi og omlegging til fornybare og alternative energikilder. Land med ressurser og teknologi må bidra til å utvikle ny miljøteknologi og dele denne kunnskapen med fattige land.

Et sosialistisk samfunn løser imidlertid ikke automatisk alle miljøproblemene. Heller ikke at det blir utviklet miljøvennlig teknologi, dersom det ikke stimuleres til at denne teknologien erstatter miljøødeleggende teknologi. En miljøvennlig utvikling krever også en bevisstgjøring og holdningsendring blant folk. Avgifter på miljøfiendtlig forbruk er et middel for å bevisstgjøre og stimulere til et mer miljøvennlig samfunn.

RV mener at Norge, med sin rike tilgang på naturressurser, har en internasjonal forpliktelse til satse på forskning og utvikling innen energi- og miljøteknologi. Norge må redusere energiforbruk og utslipp fordi vi har et relativt høyt generelt forbruk sammenlignet med mange andre land. Norges høye energiforbruk er verken bærekraftig eller solidarisk, og det påfører oss store framtidskostnader. Et høyt og økende energiforbruk medfører for stor forurensning og skadelige naturinngrep. Fossile brensel bidrar til klimaendringer og sur nedbør.

RV ARBEIDER FOR:

- reduksjon av avfallsmengder gjennom krav til emballasjereduksjoner og avgifter på produkter med unødig og miljøfarlig emballasje.
- tilrettelagt sortering og innsamling av avfall
- gjenbruk, gjenvinning og energiutnyttelse tilpasset lokale, regionale og nasjonale forhold og basert på de løsninger som kommer best ut i et totalt miljøregnskap.
- at de store rovdyra i Norge må bevares som en del av det økologiske mangfoldet
- at norske villmarksområder må beskyttes for storstilt hyttebygging utenfor allerede bebygde områder
- at norske naturressurser må forvaltes slik at artenes mangfold og evne til opprettholdelse ikke reduseres.
- norske naturressurser må forvaltes på en måte som ikke ødelegger nærings- og livsgrunnlag for lokalsamfunn, verken nå eller i framtida.
- å sikre vern av viktige områder langs kysten ved å utarbeide plan over områder som bør vernes mot utbygging av vindkraft, bølgekraft, saltkraft og andre energikilder, tilsvarende "samla plan for vassdrag".
- full etableringsstopp for golfbaner inntil det er utarbeidet et nasjonalt planverk som forviser golf til arealer som har liten betydning for matproduksjon og naturvern.
- økt satsing på forskning og utvikling av fornybare energikilder
- at miljøaspektet skal inn i all teknisk forskning
- at forsøkene med atomkraft i Norge må stoppes
- at norsk kunnskap om miljøproblemer og miljøteknologi må stilles til rådighet for land i den tredje verden
- at det norske energiforbruket må reduseres vesentlig, elektrisk kraft og stasjonær oppvarming må dekkas av fornybare kilder, og det må legges til rette for energisparing
- at det må stilles strengere krav til energibruk ved nybygg og vedlikehold av bygninger

9. OLJEN OG VANNKRAFTA TILHØRER FOLKET

Vannkraft har vært helt sentral i oppbygginga av norsk industri og økonomi. Olje- og gassforekomsten i Nordsjøen gjorde oss i stand til å videreutvikle økonomien når resten av Europa møtte kriser på syttitallet.

Tilgangen på vannkraft og olje har gjort det mulig å bygge opp en levekraftig industri i Norge, og disse to ressursene vil være en hovedbærebjelke i Norge i overskuelig framtid. RV ønsker økt satsing på industri og videreutvikling av energiproduksjonen.

Samtidig som energien historisk har gitt arbeidsplasser og velstand i Norge, har utnyttinga av den blitt stadig mer knytta til verdens og Norges voksende miljøproblemer. Kampen om Mardøla og ikke minst Alta-utbygginga markerte slutten på den "uproblematiske" vannkraftsutbygginga. Oljeutvinninga er et forurensingsproblem både i forhold til ukontrollerte utslipp og klimaforandringer ved forbrenning av fossil energi. Utslipp til luft og vann har bidratt til å sette energiproduksjon og den kraftkrevende industrien i vanry de siste tiåra. På 1990-tallet vedtok Stortinget å overlate styringa av norsk energipolitikk til markedet. Vannkrafta selges nå på europeiske kraftbørser, Statoil har blitt aksjeselskap og konsesjonslovene og nasjonal kontroll med energiressursene er til dels avvikla eller under kraftig press. Vi er i ferd med å miste kontrollen over våre egne energiressurser.

Som forbrukere merker vi dette gjennom privatisering av energiselskap, oppdeling av linjenett og strømleverandør i atskilte selskaper og et voldsomt press for å velge rett leverandør av energi til privathusholdninger. Det frie kraftmarkedet har ført til anarki i energiproduksjonen, der produksjon, eksport og import ikke blir styrt av behov i samfunnet, men kortsiktig profittjakt. Resultatet er både sløsing, energikrise og høyere priser til husholdningene.

For å snu denne utviklingen er det avgjørende at folkevalgte tar tilbake kontrollen med energi- og industripolitikken. Gjennom satsing på miljøteknologi og oppbygging av nasjonal foredling og forvaltning av olje og gass og vannkraft har vi muligheten til å stå i spissen for utvikling

av rein energiproduksjon.

Norge må satse sterkt på alternativ energi, men vi må alltid huske på at all energiproduksjon, også fornybar energi, har iboende miljøproblemer. Vi må sikre at utbygging av vindkraft, bølgekraft, saltkraft m.m. ikke fører oss opp i tilsvarende miljøproblemer som vi har fått med utbygging av vannkraft.

Det viktigste tiltaket for å sikre tilstrekkelig energi er storstilt energisparing i alle deler av samfunnslivet. Totalt sett er det mulig å gjennomføre en kraftig reduksjon i bruken av fossilt brensel uten like stor økning i elektrisitetsproduksjonen basert på fornybare ressurser. Nye fornybare energiressurser er viktige, men kan bare fungere som et tilskudd. Effektivisering av energiproduksjonen og energisparing blir det sentrale. Det er ikke behov for gasskraftverk for å dekke innenlandsk energibruk.

RV ARBEIDER FOR:

- at inntil EØS-avtalen er sagt opp, vil RV kreve unntak for hele energisektoren
- Topprissystem på strøm, rimelig strøm til basisforbruk, dyr strøm til overforbruk
- Nasjonal kontroll på olje, gass og energiressursene
- Tilbakekjøp av solgte kraftverk og energiselskaper
- Stans i store nyutbygginger av vannkraft, i stedet en nasjonal satsing på opprustning av eksisterende kraftverk og linjenett
- offentlig utbygging av mini- og mikrokraftverk der dette ikke er i strid med nasjonale og lokale verneinteresser
- langsiktig plan for utvinning av olje og gass i Nordsjøen som reduserer utvinningstempoet og sikrer stabile leveranser for fastlandsindustrien
- avvising av EUs gasdirektiv og andre forslag som truer den nasjonale og politisk kontrollen med olje og gassressursene
- RV er imot å bruke Snøhvitprosjektet som en åpning av Barentshavet til ytterligere olje- og gassproduksjon, noe som vil bidra til økt utvinningstempo
- tilbakeføring av Statoil til et statlig og politisk styrt selskap
- at deler av inntekten fra oljeindustrien brukes til å utvikle alternative energikilder som vind og hydroenergi, det utarbeides en nasjonal plan for energiproduksjon etter olja
- investering i olje, gass og energiraffinering i Norge, staten må bruke alle tilgjengelige virkemidler til å skape en levedyktig og miljøvennlig energiindustri i Norge.
- betydelig satsing på fornybar energi som vannkraft, varmepumper, bioenergi, hydrogen og bølge-, sol- og vindkraft, fornybar energi må i første rekke bli brukt i offentlige og private bygg
- at Norge må redusere olje- og gassproduksjonen
- at planer må legges for tilpasning til energiforbruk uavhengig av olje og gass
- målbevisst og vedvarende satsing på energiøkonomisering i private husstander
- tilrettelegging for energisparende tiltak i industri og produksjonsbedrifter.
- offentlig tilskudd til anskaffelse av varmepumper
- nei til gasskraftverk

10. FOR INDUSTRI OG ALLSIDIG NÆRINGS LIV

Norsk næringsliv er av historiske årsaker preget av industri bygget rundt vannkraft og foredling av råvarer fra land og hav. Dette er ikke tilstrekkelig grunnlag for å videreutvikle Norge som industrinasjon. En styrking av industrien er avhengig av en overordnet nasjonal plan for en allsidig, økologisk vareproduksjon og industriutvikling, som bygger både på de menneskelige og naturgitte forutsetningene vi har i landet.

RV ønsker å satse på forskning og produktutvikling. Det må skje i nært samarbeid med forbrukerne, og den kunnskapen arbeidsfolk har om produkter og produksjonsprosesser må tas i bruk. Moderne teknologi må brukes for å fjerne ensformig og tungt arbeid, for å minimalisere forurensing, og for å gi arbeiderne innsyn i og makt over produksjonsprosessen.

Med tilslutningen til EØS-avtalen er norske konsesjonslover blitt undergravd. Konsesjonslovene var et redskap som kunne brukes politisk både til kontroll med hvem som kjøpte industrien og for å sette vilkår for et eventuelt oppkjøp. Med fjerning av disse lovene er viktige styringsredskaper ødelagt og muligheten for folkevalgt kontroll undergravd. Norsk industri er dermed åpent for oppkjøp fra utenlandske selskaper. I stedet for å ha offentlig kontroll og styring for å sikre at kunnskap og arbeidsplasser lar myndighetene markedet styre. RV ønsker offentlig eierskap i og styring med norsk industri.

Norge vil i mange år være leverandør av olje- og gass. Det er derfor viktig å ha flere underleverandører for teknologi og tjenester til oljevirsomheten i Norge, for å opprettholde og videreutvikle kompetanse og arbeidsplasser.

RV er for en videre satsing på kraftkrevende industri i Norge. Vannkraft har vært og må fortsatt være grunnlaget for denne industrien. Industrien må jobbe aktivt med energisparende tiltak. RV mener prinsipielt at konkurransevilkår i Norge ikke må forverres. Derfor må norske styresmakter

- Stå mot presset fra ESA om at denne industrien skal betale el-avgift
- Stå mot presset for å øke kraftprisene

RV støtter krava som nå blir reist for å bevare og videreutvikle verkstedsindustrien. En viktig årsak til problema som verkstedsindustrien nå opplever er den høye kronekursen. Det er helt nødvendig at regjeringa tar et pengepolitisk grep for å motvirke den negative utviklinga.

RV støtter kravet om et statlig investeringsfond knyttet til oljefondet. Investeringsfondet skal ved hjelp av konsesjonslovgivning brukes til oppkjøp og utvikling av lønnsom norsk industri- og næringsvirksomhet. Dette skal sikre et allsidig industri- og næringsgrunnlag, nyinvesteringer og fortsatt norske eierskap i industrien. RV mener at oljefondet ikke bare må brukes på forskning og utvikling av norsk industri, men også utbygging av infrastruktur som for eksempel jernbane, bredbånd og oppgradering av kraftproduksjon og -distribusjon.

RV ARBEIDER FOR:

- offentlig eierskap underlagt politisk styring av norsk industri
- nasjonalisering av industrien for å sikre arbeidsplasser og en god samfunnsutvikling i Norge

11. STOPP AVFOLKINGEN - FOR ET LIVSKRAFTIG DISTRIKTSNORGE

Primærnæringene og industrireising bygd på lokale naturressurser var grunnlaget for en desentralisert bosetting i Norge. Sterke lokalsamfunn der folk har kontroll over ressursene og verdiskapinga er den beste garantien mot miljørasering og sentralisering.

I dag vokser skillene mellom by og land. Storbyene vokser, og med det fattigdomsproblemet knyttet til storbyene. Tettstedene blir sterkere mens distriktene tappes for verdier når det gjelder arbeidskraft og menneskelige ressurser. Med presset på byene øker energibruk og forurensing - stikk i strid med offisielle målsetninger.

For at det skal være mulig å opprettholde livskraftige distrikter er det nødvendig at det i tillegg til de tradisjonelle næringene også fins industri og annen næringsvirksomhet. For at det skal bli mulig å legge bedrifter og dataarbeidsplasser i distriktene er det nødvendig at staten tar ansvar for å bygge ut infrastruktur for bredbånd over hele landet. RV vil også støtte interkommunale og fylkeskommunale satsinger der staten lar være å ta ansvar for dette. En fornuftig distriktspolitikk forutsetter at alle har samme tilgang til bredbånd, og at prisen for bruken er den samme over hele landet.

EU-tilpassing og markedsliberalisme er et angrep på distriktsnorge og Nord-Norge særskilt. Gjennom mange år har det fra EU-tilhengerne blitt kjørt en kampanje for å kutte overføringene til jordbruket, bygd ned kystflåten, lagt ned og privatisert industrien og generelt bygd ned velferden i utkanten. Kystfolket har vært og er sterkt truet av den langvarige rovdriften på fiskeressursene som den norske og internasjonale trålerflåten står bak.

EØS-avtalen og tilpassing til WTO sine regler for fri omsetting av jordbruksprodukter vil akselerere denne utviklingen. Derfor er det en forutsetning for et livskraftig distriktsnorge at vi fortsatt holder oss utenfor EU og melder oss ut av EØS.

RV ARBEIDER FOR:

- at lokale ressurser fortrinnsvis skal danne grunnlag for arbeid og produksjon i den delen av landet ressursene er
- at nye statlige institusjoner og forvaltningsorgan blir plassert utenfor de store byene
- lovendringer og støtteordninger som gjør at ungdom i etableringsfasen skal få seg boliger og

ikke bli fortrent av kjøpesterke folk som vil ha feriesteder.

- at makta over ressursene i utmarka i stor grad skal ligge i lokalsamfunnet som utnytter dem.
- at ingen statlige arbeidsplasser i distriktene skal nedlegges uten at det blir etablert alternativer.
- at samiske interesser må ivaretas når statlig, fylkeskommunal og kommunal planlegging får virkning for samiske områder.
- Nei til skolenedleggelse - forsvar skolen der folk bor.
- Nei til nedlegging av postkontorer og andre offentlige etater i distriktene.
- Postkontorer og andre offentlige etater i distriktene

12. SAMFERDSEL

Norge er et land med store variasjoner når det gjelder geografi, klima, reiseavstander og bosetting. RVs samferdselspolitikk tar derfor utgangspunkt i denne virkeligheten, og gjenspeiler at folk både bor i byer, på landsbygda og langs kysten. En framtidretta og miljøvennlig samferdselspolitikk betyr også at samfunnet må organiseres slik at det krever mindre transport. Arbeidsplasser, butikker, skoler og barnehager må legges i nærmiljøet der folk bor. I byområdene må kollektiv- og gang/sykeltrafikk prioriteres, og matpakkekjøringa reduseres til et minimum. Nødvendig transport må utføres på en effektiv måte som vektlegger energijøkonomisering og utvikling av miljøvennlig transportteknologi.

Derfor vil RV ha gratis og offentlig eid kollektivtransport i byer og tettbygde strøk. Rutenett og transportmidler må byttes ut og være mer fleksibelt enn i dag, slik at folk får reelle alternativer til privatbilen. Bilfrie bysenter og sterk reduksjon i miljø- og personsaker krever sterke restriksjoner på privatbilismen i byene.

Det føres i dag en samferdselspolitikk som bygger på filosofien om at det er mulig og investere seg ut av trafikkproblemene og ulykkene, samtidig som den prioriterer kapitalens behov og krav når det gjelder organisering av vareproduksjon og distribusjon. Dette fører blant annet til at store, nye veinlegg i det sentrale østlandsområdet prioriteres på bekostning av distrikts Norge.

Gjennom mange år har jernbanen vært forsømt og sultefora, og har derfor forfalt i

store deler av landet. Særlig gjelder dette Nordlandsbanen, der flere strekninger i dag utgjør en direkte sikkerhetstrussel. I tillegg har NSB-ledelsen satt inn tog som hverken egner seg for persontrafikk over lengre strekninger, eller som takler de forholdene som kan oppstå med vind og mye snø på vinteren. Samferdselstilbudene for kystbefolkninga har systematisk blitt nedbygd gjennom mange år. Det har blitt færre anløp av både ferger, hurtigbåter og hurtigruta, og det er dårlige veier som forfaller p.g.a. for lite penger til vedlikehold.

RV vil arbeide for å snu denne utviklinga, og kjempe for at samferdselstilbudene skal sees på som en hjørnestein i infrastrukturen i distrikts-Norge, og prioriteres i tråd med dette. En framtidsretta og miljøvennlig samferdselspolitikk må også ha som mål å få gods over fra bil til bane, slik Sveits har gjort. Da må vi bl.a. kombinere utbygging av omlastingsterminaler og skattelegging av langtransport der det finnes jernbane. Dette er "ulovlig" så lenge Norge er bundet av EØS-avtalen.

Bygging av høyhastighetsjernbaner er avgjørende for at toget skal kunne konkurrere på tid og pris med fly og redusere privatbilisme og veitransport. I et framtidig, sosialistisk samfunn kan miljøavgifter være tjenelig for å få priser på energi og transport som fremmer utvikling og bruk av miljøvennlig teknologi. I et samfunn som vårt kan slike avgifter øke klasseskillene og derfor virke usosialt.

Såkalte veiprising er eksempel på en "grønn skatt" som kan brukes for svært ulike formål. Stat og kommune kan for eksempel bruke det til å få høyest mulig skatteinntekter av nødvendige arbeidsreiser. Derfor vil RV vurdere hvert veiprisingsprosjekt ut fra det samferdselspolitiske målet det tjener.

Trafikkulykker på veiene er et samfunnsproblem, med ca. 300 drepte og 12000 skadede hvert år. Forskning viser at halvering av trafikken betyr halvering av tallet på ulykker. Selv om RV vil prioritere å utbedre farlige veistrekninger og ulykkespunkter, går vi mot ideen om at det går an å investere seg ut av trafikkulykkene. Den viktigste faktoren i trafikken er mennesket. Vi vil derfor jobbe for omfattende og varige tiltat mot for høy fart, for gode holdninger og bedre opplæring.

RV ARBEIDER FOR:

- å stanse utbyggingen av de fleste store, nye veianlegg, og bare gjennomføre anlegg med stor miljømessig eller distriktpolitisk virkning.
- å gjennomføre en kraftig miljøopprydding ved belastede veier og andre samferdselsanlegg.
- at store bedrifter/etater som trafikkerer avstander på 2 - 3 mil skal basere seg på el-biler.
- sammenhengende sykkelveinett i byer og tettsteder.
- å ha ordninger med sykler til fri eller billig bruk ved holdeplasser og stasjoner.
- å bygge ut et godt kollektivtilbud i byer og tettsteder og samordnede transportopplegg utenfor byområder og tettsteder slik at transporttilbudet blir billigere, bedre og mer energieffektivt.
- gå imot privatisering av offentlige kollektivselskap, nasjonalisere hele transportsektoren og lage et integrert system, med overlappende horisontale nettverk av transportløsninger.

- at staten skal betale en mye større del av kollektivtransporten lokalt og nasjonalt.
- planmessig overgang av gods fra veitransport til energieffektiv transport med bane og båt, bl.a. ved å kombinere utbygging av omlastingsterminaler og skattlegging av langtransport med bil der båt/bane er et alternativ.
- forskning på å bruke mindre fossilt brensel til transport, for eksempel ved å erstatte bensin og diesel med hydrogen produsert fra fornybar energi.
- å bygge ut topp høyhastighetsjernbane, inkludert Nord-Norgebanen til Tromsø, som i tid slår ut bilen og konkurrer med fly på korte og mellomlange strekninger.
- Prosjektet Haukelibanen (høyhastighetsjernbane øst-vest)
- flere sjøsikre hurtigbåter langs kysten og i fjordene
- at kollektivtransporten ikke settes ut på anbud
- at nødvendige veiprojekter skal finansieres av staten, og ikke med bompenger
- fullverdig rassikring på alle riks- og fylkesveier
- ruste opp Nordlandsbanen og skifte ut agendatogene med mer personvennlige og robuste tog på strekningen Bodø-Trondheim. Innføre automatisk togstopp.
- gå imot at det settes opp ekspressbusser som konkurrenter med toget på Nordlandsbanen.
- flere ferge- og hurtigbåtanløp langs kysten
- gjennomføre transportstøtteordninga for Nord-Norge
- å opprettholde nattogene mellom de store byene i landet
- at alle fylker innfører billige månedskort for ungdom og studenter, kortene skal gi ubegrenset antall reiser på all kollektivtransport

13. ARBEID TIL ALLE, FORSVAR DE FAGLIGE RETTIGHETENE

Tariffavtalene, lovbestemte rettigheter som arbeidsmiljøloven osv, blir stadig angrepet av kapitalen for å øke utbyttinga. Samtidig svekkes de faglige rettighetene gjennom privatisering, omorganisering av offentlig virksomhet og deregulering av arbeidsmarkedet. RV kjemper mot denne utviklingen.

ARBEID TIL ALLE

Det er mange reelt arbeidsledige i Norge og stadig flere blir presset ut av arbeidslivet. Mange trygdede søker tilknytning til arbeidslivet gjennom deltidsarbeid. Flyktninger og innvandrere har problemer med å skaffe seg fast arbeid. Samtidig er det store uløste samfunnsoppgaver. Det er behov for flere hender i arbeid i skoleverket, i eldreomsorgen, på sykehusene og i offentlig bygging og vedlikehold av infrastrukturer. En slik satsing ville skape arbeidsplasser og bedra levekår for de som allerede bor i landet og åpne for økt innvandring, men den politiske viljen til å etablere disse arbeidsplassene mangler. Når profitten er drivkrafta, blir ikke dette sett i sammenheng. Det "svare seg" for de som sitter med makta å la folk gå arbeidsløse og leve på trygd. Dette er sløsing med de viktigste ressursene i samfunnet, og ødeleggende både for

arbeiderklassen og for enkeltmennesket.

For at de arbeidsløse skal bli en kraft i kampen for sine rettigheter som arbeidsløse, trygdede osv. må de organisere seg som en sjølstendig kraft i arbeiderklassen. De arbeidsløses behov må ikke underordnes behovene til de med arbeid. Fagbevegelsen må støtte opp om organiseringen av de reelt arbeidsløse og støtte opp om deres krav for bedre vilkår.

6-TIMERS NORMALARBEIDSDAG MED FULL LØNNSKOMPENSASJON

Nesten halvparten av alle utearbeidende kvinner jobber deltid, og mange har ubekvem arbeidstid for å få hverdagslivet sitt til å henge sammen. 6-timersdagen vil si:

- at flere kvinner vil jobbe heltid
- at kvinner som fortsetter med å jobbe deltid vil få en kraftig heving av lønna si
- et styrket forsvar av normalarbeidsdagen, fordi en innfører ei arbeidstidsordning som også kvinner er tjent med
- en radikal bedring av kvinner sine muligheter til økonomisk selvstendighet
- 100.000 nye arbeidsplasser i Norge
- færre utslitte og uføretrygdede
- en bedring av hverdagslivet for alle

FAGBEVEGELSEN OG DEN UORGANISERTE DELEN AV ARBEIDERBEVEGELSEN

Fagbevegelsen er arbeidernes viktigste form for organisering. LO er det viktigste uttrykket for denne klasseorganiseringa. RV ønsker en sterk og uavhengig fagbevegelse uten formalisert binding til et eller flere partier. RV ønsker en demokratisk fagbevegelse der den reelle makta ligger blant medlemmene.

RV er for en mer enhetlig fagbevegelse, og mer samarbeid mellom LO-forbund og forbundene utenfor LO. Målet er en sammenslutning for alle fagorganiserte. Også saksrettede bevegelser mellom fagorganisasjoner og andre organisasjoner med sammenfallende mål styrker fagbevegelsen.

Kvinnene er en viktig del av fagbevegelsen og kvinnekraft må være hele bevegelsens kraft. Kvinner tjener fortsatt dårligere enn menn. De har ofte yrker med hardere arbeidspress. Kravet om økt lønn i de kvinnedominerte yrkene utgjør et viktig brudd med moderasjonslinja. Også kravet om 6-timers normalarbeidsdag med full lønnskompensasjon er et viktig kvinnekraft, og et krav for hele arbeiderklassen. Fagbevegelsen må videre ta inn over seg at arbeiderklassen også består av folk fra nasjonale og språklige minoriteter. Denne økte bredden er en styrke for arbeiderklassen, men det er også nødvendig å fremme krav som særlig ivaretar disse gruppernes interesser og styrker enheten i arbeiderklassen. Fagbevegelsen må arbeide aktivt mot rasisme og fremmedfiendtlighet på arbeidsplassene.

De siste årene har vi sett at store grupper av arbeidstakere stiller seg utenfor den tradisjonelle fagbevegelsen. Disse har ofte ingen eller dårlige arbeidskontrakter og arbeider uten vanlige ret-

tigheter. De viktigste eksemplene er "burgerproletariatet" innenfor hotell, restaurant og handel, ansatte i det nye markedet for utleie av arbeidskraft, ansatte innafor virksomhet som er lagt ut på internasjonale anbud, og ansatte innafor telekommunikasjon og IT. I tillegg til sjøl å ha dårlig stillingsvern og arbeidsvilkår, utgjør disse gruppene av uorganiserte et press på lønnsnivå og faglige rettigheter for hele arbeiderklassen. For fagbevegelsen er det strategisk avgjørende at den klarer å fange opp alle nye grupper av arbeidere.

FORSVAR DE FAGLIGE RETTIGHETENE

Borgerskapet, med NHO i spissen, angriper rettighetene fagbevegelsen har tilkjempet seg. Uthuling av normalarbeidsdagen, bruk av overtid og løse ansettelsesforhold har økt i omfang de siste årene. Organisasjons- og streikeretten angripes. Arbeidsfolk må slåss mot svekking av arbeidsmiljøloven, sykelønsloven, normalarbeidsdagen, oppsigelsesvernet og forhandlingsretten og tariffavtalene. Bare gjennom mobilisering og faglig og politisk kamp kan denne utviklinga snus.

Privat kapital i Norge er i dag i hovedsak organisert i nasjonale og internasjonale konserner. Viktige beslutninger med store konsekvenser for arbeiderklassen tas på konsernnivå uten at dette speilles særlig i tilsvarende lov- eller avtalefesta faglige rettigheter og faglige strukturer. For å forsvare arbeiderklassens stilling, er det avgjørende å kjempe for formalisert tverrfaglig og internasjonal organisering og for forhandlings- og streikerett på konsernnivå.

Opphevelsen av forbudet mot inn/utleie av arbeidskraft og det offentlige arbeidsformidlingsmonopolet var et alvorlig nederlag. Nå er det fritt fram for inn- og utleie som et viktig verktøy for arbeidsgiverne for fleksibilisering og oppsplitting av arbeidsstokken. RV mener dette må møtes med krav om vetorett for tillitsvalgte ved innleie og vikarer fra vikarbyråer, og krav om tariffatale og rett til videre opplæring for ansatte i utleiebedrifter.

RV ARBEIDER FOR:

- arbeid til alle.
- økt offentlig virksomhet
- nye faste stillinger i stedet for permanent overtid.
- fagorganisering av alle arbeidsløse.
- varige trygdeordninger for langtidsarbeidsløse, bort med 80-ukerregelen.
- trygdefinansiert kompetansegivende utdanning eller samfunnsnyttig arbeid til tarifflønn til arbeidsledige.
- å forsvare normalarbeidsdagen og innføre 6-timers normalarbeidsdag med full lønnskompensasjon.
- kraftig lønnsøkning i de kvinnedominerte yrkene.
- tariff-festet minstelønn på 90% av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn for lærlinger
- at streikeretten utvides til å gjelde ved lokale forhandlinger og tvungen lønnsnemnd avskaffes.
- - reell lokal forhandlingsrett ved all lokal lønnsfastsettelse
- å forsvare sykelønnsordningen - nei til gjeninnføring av karensdager og reduserte sykepenger.
- utvida adgang til egenmelding ved sykdom.
- å forsvare og bygge ut arbeidsmiljøloven av 1977.
- forhandlings- og streikerett på konsernnivå.
- strengere regler ved kortvarige ansettelser og innleie. Vetorett for tillitsvalgte.
- at krav om tariffavtale i samsvar med norske overenskomster skal ligge til grunn for all anbudsinnhenting og bortsetting av oppdrag og virksomhet.
- å oppløse Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS)
- At vi skal benytte våre kommune-, fylkestingsrepresentanter til å foreslå og støtte at 6-timers arbeidsdag blir innført som prøveprosjekt i hele landet.
- At fagforeninger og kvinnebevegelsen hele tiden skal sette 6-timersdagen på dagsorden.
- Tariffeste og lovfeste 6-timers normalarbeidsdag med full lønnskompensasjon for alle.

14. SJUKEHUS SKAL VERE EIN RETT, IKKJE BUTIKK

Mange lokalsjukehus er truet av nedlegging. Store deler av befolkningen kan miste tilgang til fødeavdeling og akuttberedskap. Det er bare tvverrpolitiske forsvarsaksjoner mot den rådende politikken som kan hindre at dette skjer. Norsk sjukehusvesen er nå inne i første etappe på den samme typen omdanning som nå er fullført innafor telesektoren og halvveis fullført i Posten. RV arbeider for å stanse denne prosessen.

Sjukehusreformen som Ap-regjeringa gjennomførte raskt og brutalt, var et langt steg på veien til å omdanne sjukehusene til vanlege, markedsstyrte bedrifter. Når sjukehusforetakene nå blir styrt etter omtrent samme prinsipp som private bedrifter, kan resultatet i løpet av få år bli et klassesdelt sjukehusvesen. Markedskreftene vil ut fra sin egen innebygde logikk samle ressursene rundt fagfelt og sjukdomstilstander som er forholdsvis enkle å behandle og der det går an å få til rask og effektiv "produksjon" med høy fortjeneste.

Hvis markedskreftene får overta, vil det og helt logisk fører til at det på noen fagfelt vokser fram kostbare, men gode private sjukehusstilbud for de som kan betale. Andre må vente i kø på de vanlige sjukehusa. Kapitalen er som kreft og tar bare ansvar for sin egen vekst. Markedet kan derfor ikke styre sjukehus. RV mener at det er staten sin plikt å finansiere de sykehusene som befolkningen har behov for. Fordi det er viktig å ha kort vei til sjukehuset, går RV både mot å legge ned lokalsjukehusa og mot avvikling av enkeltavdelinger som trengs for å opprettholde hvert enkelt lokalsjukehus.

RV er imot tiltak som gjør sjukehus og andre helseinstitusjoner mer markedsstyrt, enten det blir kalt privatisering, konkurranseutsetting eller det dukker opp andre ord og begrep. RV vil oppheve Lov om helseforetak og erstatte den med en ny lov som slår fast at det hver enkelt innbygger har en rett til gratis sjukehusbehandling, og at det er statens plikt å sørge for de sjukehusa og sjukehus-tjenestene som trengs. RV er for å øke utdanninga av helsepersonell, men mener dette er til lite hjelp hvis ikke bemanning og lønnsvilkår, særlig i de underordna stillingene, blir bedra. Det må bli mulig og vanleg å stå i jobben fram til pensjonsalder enten du har ansvaret for renhold eller for omsorg og pleie på avdelinga.

RV ARBEIDER FOR:

- Forsvar av lokalsykehus og sjukestuer mot nedlegging.
- en finansieringsmodell for sjukehus uten innslag av stykkpris
- utbygging av jordmortjenesten og desentralisering av sjukehus-tjenester
- døgnkontinuerlig akuttberedskap på alle lokalsjukehus
- at øyne og tenner skal inn i helsebegrepet: gratis tannlege og gratis briller

15. INKLUDERENDE ARBEIDSLIV, INKLUDERENDE SAMFUNN

Syke og funksjonshemmede kan helt eller delvis være forhindret fra å forsørge seg ved eget arbeid. Dagens sykepenge- og trygdeordninger er full lønn under sykdom det første året, atfførings- og rehabiliteringspenger på 66 prosent, og uføretrygd utregnet etter samme prinsipper som folketrygden, med tjenestepensjon beregnet ut fra full opptjeningstid. Alt dette er ordninger vel verd å forsvare. Pensjonskomiteens og Sandman-utvalgets innstillinger, i tillegg til regjeringas forsøk på å endre reglene under budsjettbehandlingen i 2002, har vist at slaget om disse ordningene vil stå i den kommende arbeidsprogramperioden.

RV mener at frihet fra smertefullt og uønsket arbeid er en rettighet for syke, funksjonshemmede og eldre, og at tilstrekkelig og varig økonomisk trygghet for disse gruppene er et offentlig ansvar. Arbeidslivet er ikke hele livet, derfor må også andre deler av samfunnet: forenings- og kulturliv, utdanningsystemet og transport - gjøres mer inkluderende. Det handler om å legge til rette for deltakelse, og motvirke isolasjon.

Men både sykdom og funksjonshemming er relativt i den forstand at det er fullt mulig å tilpasse omgivelsene til menneskene i langt større grad enn det som er tilfelle i dag. Arbeidslivet må derfor legges til rette, slik at ikke bare fullt funksjonsfriske har mulighet til å delta. Umenneskelige effektivitetskrav og liten vilje til tilrettelegging er uttrykk for diskriminering, og bidrar til å stenge stadig flere ute. Det dreier seg både om holdninger og penger.

Selv om vi støtter parolen "inkluderende arbeidsliv" og går inn for bedre arbeidsmiljø og bedre tilrettelegging, er vi imot målsettinger og krav om lavere sjukefravær. Slike sjukefraværskampanjer fører til at folk blir presset til å gå på jobben når de er sjuke. Inkluderende arbeidsliv må derfor innebære at kapitalen tvinges til å gi økonomisk rom for at noen mennesker har høyere sykefravær enn andre. Friske, arbeidsføre arbeidstakere har et medansvar for å inkludere kolleger som ikke kan stille opp 100 prosent, og for å legge press på arbeidsgiverne gjennom klubber og fagforeninger. Ved hjelp av intern omskolering, tilrettelegging for overføring til mindre belastende jobber, og økt bruk av rotasjon og pauser, kan mange flere funksjonshemmede greie å fortsette i jobben, i det minste på redusert tid. Dagens situasjon er at funksjonshemmede arbeidssøkere kamoufleres som trygdemottakere.

Ofte vil det likevel ikke være mulig å finne fram til gode nok bedrifts- eller etatsinterne løsninger. RV går inn for at dagens ordning med medisinsk rehabilitering og yrkesrettet atfføring må videreføres og bygges ut. En forutsetning for å få til dette er å styrke kapasiteten i Aetat og Trygdeetaten. RV er mot innføring av midlertidig uføretrygd, fordi det ikke har noen annen hensikt enn å holde uføre i økonomisk utrygghet. Det er i dag ingenting formelt i veien for å gå tilbake til arbeid dersom man blir friskere. Også i framtida må tilbakeføring til arbeidslivet være

basert på frivillighet, ikke på tvang. Det er dessuten viktig at fribeløpet for uføretrygdde er stort nok til at det er mulig å prøve seg i arbeidslivet over tid, uten å miste noen del av trygden.

RV støtter satsingen på psykisk helsevern. Innen denne delen av helsevesenet er det også spesielt nødvendig med holdningsendringer og større åpenhet. Overdreven bruk av tvang og medisinerer må bort.

RV ARBEIDER FOR:

- Å forsvare sjukelønnsordninga
- Varig uføretrygd - forbedrede muligheter til frivillig tilbakegang til arbeidslivet
- At fribeløpet skal være minst en tredjedel av et Grunnbeløp på 150.000.
- Uføretrygd er folketrygd!
- Å beskytte eldre arbeidstakere og å følge ansiennitetsprinsippet ved oppsigelser og innskrenkninger.

16. EN PENSJONSREFORM FOR FOLK FLEST

Rød Valgallianse mener at det er det offentliges oppgave å sørge for folks levekår som pensjonister. Folketrygden kan ikke overlates til børsspekulantene. RV vil derfor gå imot enhver privatisering av Folketrygden og vi vil bekjempe overgang til innskuddsbaserte tjenstepensjoner i stedet for dagens ytelsesbaserte ordninger.

Med en ytelsesbasert ordning menes at trygden/pensjonen måles i forhold til tidligere lønnsinntekt. Rød Valgallianse vil opprettholde dette prinsippet, men styrke Folketrygdens Grunnbeløp (G-en) slik at antall år i arbeidslivet og tidligere inntekt får mindre vekt. Behovet for tjenstepensjon i arbeidslivet vil dermed bli mindre. De høytlønte og rike kan eventuelt fortsatt sikre seg med private pensjonsforsikringer. RV går klart imot Pensjonskommissjonens ene alternativ med en statlig «garantipensjon», der pensjonistenes reelle kjøpekraft avgjøres av innskuddsbaserte tjenstepensjoner og individuelle investeringsvalg.

Pensjon er et offentlig, dvs. Statens, ansvar. Rød Valgallianses prinsipielle syn er at alle trygder skal betales over skatteseddelen. Oppspart kapital og virksomheten i KLP (tidl. Kommunenes Landspensjonskasse) og Statens Pensjonskasse kan overføres til Rikstrygdeverket. Kommunene vil dermed slippe den økonomiske belastningen med fondsavsetninger til framtidige pensjoner. For arbeidsgiversiden burde det også være likegyldig om avsetninger til de ansattes pensjoner betales som skatt eller forsikringspremie.

Ved en eventuell «fondering» av Folketrygden vil RV slåss for at Oljefondet og Folketrygdfondet skal investeres i ny verdiskapning og infrastruktur i Norge. Norske pensjoner må ikke baseres på utnyttning av befolkningen i fattige land. RV går inn for at «pensjonsreformen» ikke behandles av Stortinget før etter valget i 2005. Vi avviser ideen om et «nasjonalt konsensus» bak ryggen på folk.

RV VIL ARBEIDE FOR:

- å heve G-en til 150.000 kroner. G-en må indeksreguleres hvert år i takt med pris- og lønnsstigningen.
- at inntekter opp til 400.000 skal ha en pensjonsdekning på to tredjedeler ved full opptjeningstid (30 år)
- at ordningen med pensjonspoeng for omsorgsarbeid gis tilbakevirkende kraft
- kjønns- og aldersnøytrale premier i pensjonsforsikringer
- fulle folketrygdrettigheter for alle med minst 10 års botid i Norge
- ingen svekkelse av AFP-ordningen

17. MOT ALL RASISME - FOR ET FLERKULTURELT SAMFUNN

RVs mål er et flerkulturelt samfunn uten rasisme og nasjonal undertrykking, med åpne grenser og demokratiske rettigheter for alle folkegrupper.

Rasisme er et undertrykkingsredskap som stabiliserer og styrker maktforholdene og samfunnsordenen. Rasisme er en del av den dominerende vestlige kulturen og en følge av århundrer med kolonialisme, imperialisme og "hvit" undertrykkelse av den 3. verden. Norge er i dag i praksis stengt for folk fra den tredje verden og Øst-Europa, både for flyktninger og normal arbeidsinnvandring. Nesten ingen av de som søker får innvilget politisk asyl.

EØS-avtalen og tilpassingen til EU forsterker den statlige rasismen. Grensene rundt EU blir stengt, og flyktningspolitikken blir harmonisert. Mens det er fri arbeidsvandring innenfor EØS-området, har ikke folk fra den tredje verden, som alt er bosatte i et EØS-land, de samme rettighetene. De blir igjen annenrangs innbyggere.

Den norske rasismen skaper fattigdom. Folk fra den tredje verden blir diskriminert på bolig- og arbeidsmarkedet. De får de dårligst betalte jobbene og de dårligste boligene.

Etter 11. september har rasismen økt. Muslimer og Islam er blitt det nye fiendebildet. RV er for å styrke innvandrerkvinnenes rettigheter, og støtter jenter som gjør opprør mot undertrykkende og patriarkalske praksiser. Men kritikk av patriarkalske og kvinneundertrykkende tradisjoner må ikke bli en kritikk av muslimer generelt eller islam mer enn andre religioner.

Nye rasistiske og fascistiske grupper og partier har vokst opp i Europa de siste årene - også i Norge. Rasistisk vold og trakassering har økt sterkt. Rasistisk propaganda er etter hvert blitt mer åpen og mer godtatt. Politiet legger til side de fleste anmeldelsene og bagatelliserer rasistiske handlinger som "guttestreker".

Den statlige rasismen er med på å legalisere all annen form for rasisme. Myndighetene benytter den motstanden og volden som de selv har skapt mot

innvandrere og flyktninger som begrunnelse for ytterligere innstramminger i den statlige flyktning- og innvandringspolitikken. Opp mot dette står at mange lokalsamfunn har tatt vel i mot innvandrere, gitt asylsøkere kirkeasyl, og skjult dem for makthaverne. RV støtter slike former for sivil ulydighet.

RV ARBEIDER FOR:

- At mennesker på flukt fra forfølgelse og undertrykking skal få politisk asyl i Norge. Respekt for FNs asylrettregler.
- Å øke antallet kvoteflyktninger til minst 5000 per år.
- At alle skal ha rett til å komme til Norge for å legge fram søknad om asyl eller opphold på humanitært grunnlag. RV sier nei til visum som innvandringspolitisk virkemiddel og kontrolltiltak for å stoppe utlendinger før de når norskegrensa.
- At alle som kommer til Norge skal ha krav på rettssikkerhet.
- Nei til bruk av tvangsmidler som ransakelse, beslag, pågrepelse, varetekt og deportasjoner uten rettssak. Asylfengsel må bort.
- At asylsøkere ikke skal være på asylmottak i mer enn en måned. De må bosettes og gis arbeidstillatelse selv om det ikke er gjort vedtak om opphold.
- At alle som bor i landet skal ha rett til og forenes med familien sin.
- Oppholdstillatelse til alle som har vært mer enn 15 måneder i landet.
- At en som gifter seg med eller inngår partnerskap med en person med oppholdstillatelse i Norge, sjøl automatisk oppnår slik tillatelse.
- At de som har barn i Norge skal få beholde eller få oppholdstillatelse.
- Å jobbe for selvstendig status for innvandrerkvinner.
- At loven om retten til asyl på grunnlag av kjønnsbasert forfølgelse håndheves.
- At Norge må åpne grensene for vanlig innvandring. Innvandringsstoppen må oppheves og samme regler som i dag gjelder for innbyggere i EØS-land, må gjelde for alle.
- At staten fullfinansierer bosetting av de som har fått innvilget asylsøknad og ved familiegjenforeninger.
- Norskundervisning til alle voksne innvandrere og flyktninger opp til grunnskolenivå.
- At undervisning på morsmålet skal være en rett for alle.
- At rasismeparagrafen (paragraf 135 A) blir håndhevet. Loven må bedres for å ramme rasistiske handlinger og propaganda.
- At det åpnes for å inndra skjenkebevillinger ved diskriminerende eller rasistisk praksis på utesteder
- Brei folkelig mobilisering mot alle former for rasisme og nynazisme.
- Utmelding av Schengen-avtalen.
- orby fascistiske og nazistiske organisasjoner
- At kommunene tilrettelegger særskilt for innvandrere i helsevesen og eldreomsorg.

18. INTERNASJONAL SOLIDARITET OG FRIGJØRING

Verden i dag preges av at USA stadig mer aggressivt skyver fram sine posisjoner for å sikre seg globalt hegemoni. Dette fører til sterkere rivninger mellom imperialistmaktene, hvor USA også er villig til å sette over styr de overnasjonale institusjonene og kjørereglene de til nå har brukt for å sikre seg sine interesser. Det utfordrer også lojale støttespillere for USA, som Norge. Men i forhold til den hensynsløse undertrykkinga og utbyttinga av folk og nasjoner i den tredje verden står imperialistmaktene, store som små, samlet. USA går her i spissen for å gjenopppta den klas-siske koloniseringspolitikken ved å ta i bruk våpenmakt og okkupasjoner for å sikre kontroll over strategiske områder og vitale ressurser.

Undertrykkinga og utbyttinga av den tredje verden er det viktigste spørsmålet i vår tid. Norge er en del av systemet som holder folk i den tredje verden nede. Mange steder i verden kommer norske selskaper som Hydro og Statoil i konflikt med lokalsamfunnets miljø- og velferdsinteresser. Samtidig deltar norske styrker i militære intervensjoner i Afghanistan og norsk utenrikspolitikk støtter opp om USAs terrorkrig i etterkant av 11. september. Det er viktig for RV å knytte sammen den globaliseringskritiske bevegelsen med alle de som kjemper for fred og mot at uskyldige sivile blir lidende i imperialismens maktpill.

Gjelden land i den 3. verden har til Norge må slettes. Norge må gå inn for tilsvarende sletting av gjeld de har til Verdensbanken og IMF. Norge må gå imot at bevilgninger gjennom IMF og Verdensbanken skal påtvinge 3. verdensland en bestemt økonomisk politikk. All hjelp skal gis som betingelsesløse gaver, eller som langsiktige og rentefrie lån, og de skal komme de undertrykte og fattige til gode. Det må inngås andelsavtaler som fremmer import fra u-land når dette tjener utviklingen til folk og miljø i disse landene.

RV ARBEIDER FOR:

- Å støtte folk sin kamp for nasjonal frigjøring og selvstendighet. Dette innebærer blant annet solidaritetsarbeid med nasjonale frigjøringsbevegelser og sosiale bevegelser i den tredje verden.
- Å støtte kampen for demokrati, miljø og sosial frigjøring over hele verden.
- En internasjonal bevegelse både mot den økonomiske imperialismen, gjennom globale institusjoner som verdensbanken og WTO, og mot USA og andre stormakters globale krigføring.
- Å melde Norge ut av Nato og WTO
- Å avvise næringslivsstøtte forkledd som u-hjelp. RV sier nei til norsk eksport av miljø-ødeleggende prosjekter. Nei til investeringer som utnytter dårlige sosiale forhold i den tredje verden.
- Å stoppe sex-turismen til den tredje verden
- Å avsløre imperialistisk ideologi som er et hinder for å bygge en likeverdig og respektfull allianse mellom folk i verden.
- At Norge ikke skal delta i såkalte humanitære intervensjoner.
- At Norge skal bryte med og motarbeide imperialismaktens militære intervensjonspolitikk.
- Samarbeid med EU-motstandere i land både i og utenfor EU. RV vil utveksle erfaringer og samarbeide om felles aksjoner og tiltak. Dette gjelder både som parti og gjennom partikamerater som tar initiativ til taaslikt samarbeid i andre organisasjoner de jobber i, som fagbevegelsen, kvinnebevegelsen, miljøbevegelsen, bondeorganisasjoner osv.
- Utvikle kontakt og samarbeid med sosialistiske organisasjoner, frigjøringsbevegelser og sosiale bevegelser overalt i verden.

19. IKKE EN KRONE, IKKE EN KVINNE, IKKE EN MANN TIL ANGREPSKRIG

Militærpolitikken til RV er basert på en analyse av militærapparatets rolle. Norge er et langstrakt land med viktige ressurser i sine nærområder. Men dagens "sikkerhetspolitikk" er ikke å skape sikkerhet for disse ressursene. Det norske militærapparatet innrettes mindre og mindre på forsvar, og mer og mer på deltakelse i USAs angrep.

Norge er gjennom NATO-medlemsskapet og gjennom bindingen til USA-imperialismens prosjekt, en del av imperialismen.

USAs prosjekt er verdenshegemoni gjennom en allianse med det USA kaller "de villige". Og Norges regjering er villig. Villig til å sende norske soldater som deltakere i USAs kriger. Villig til å utvikle og kjøpe våpen som gjør norske militære nyttige for USA. Villig til å bidra til USA-imperialismens effektivitet.

Den anti-invasjonskapasiteten som det norske militærvesenet bygde opp etter den andre verdenskrig, basert på forsvaret av norsk territorium mot en fremmed angriper og et mobiliserbart vernepliktsforsvar, bygges ned. Langtidsmeldinga for forsvaret 2002-2005 prioriterer et profesjonelt militærapparat i stor grad basert på vervede mannskaper, som skal settes inn i intervensjonskriger verden rundt.

RV går imot å bevilge penger til et slikt militærapparat, og oppfordrer folk til ikke å verve seg til slik tjeneste. I stedet går vi inn for å utvikle et forsvarskonsept som tar sikte på å bekjempe en okkupasjon, både gjennom en vernepliktshær og opplegg for å mobilisere befolkningen til ulike former for motstandskamp.

RV ARBEIDER FOR:

- Å få Norge ut av NATO
- Å stanse forhåndslagringen av NATO-materiell
- Å få slutt på NATO-øvelser på norsk jord
- Oppløsning av de norske styrkene som deltar i "internasjonale operasjoner"
- At internasjonal deltakelse i fredsbevarende operasjoner bare skal skje der alle parter aksepterer tilstedeværelsen, som f.eks. Libanon
- Å styrke Kystvakten for å bedre suverenitetshevdelse i norske nærområder
- Atomnedrustning og forbud mot ABC-våpen
- Forbud mot produksjon av spaltbart materiale til våpenbruk
- At de stedene som mister militære arbeidsplasser skal få støtte til å bygge opp varige sivile arbeidsplasser
- Å hindre en profesjonalisering av militæret
- Å sikre retten til politisk militærnekting
- Å sikre retten til politisk arbeid i militæret, og sikre de sivile vernepliktige retten til få opplæring i sivile motstandsformer, teknikker og organisering
- RV går inn for desertering hvis forsvaret blir brukt mot landets egne innbyggere eller i imperialistisk aggresjon

20. SAMISKE RETTIGHETER

Etter at dagens grenser på Nordkalotten ble trukket opp av kolonimaktene, er samene spredt i fire ulike stater. Innenfor de eksisterende statene står samefolkets kamp om retten til å trygge og utvikle sitt eget språk, sin egen kultur og sitt eget næringsliv.

De samiske områdene på hele Nordkalotten inneholder store naturrikdommer som kapitalkreftene ønsker seg kontroll over. De nasjonale og internasjonale kapitaleierne driver et utstrakt kappløp for å få kontroll over ressursene og landområdene i Barentsregionen og i de samiske områdene gjennom å frarøve befolkningen sin tradisjonelle rett både til områdene og ressursene. Samefolket har derfor felles interesser med den norske arbeiderklassen i å kjempe mot disse kreftene. RV vil støtte kampen for lokal kontroll med ressursene i disse områdene både av hensyn til bosetting, arbeidsplasser og samisk kultur.

Det er bare gjennom sameretten at større sjanse til å sikre lokal kontroll over naturressursene kan oppnås. Det hjelper ikke å akseptere sameretten dersom EU og EØS sitt regelverk skal være overordnet. EØS-reglene gjør det mulig med alle typer inngrep i nærområdene uten at lokalbefolkningen kan hindre det. Alle de samiske områdene fra Sør-Varanger til Femunden må fritas fra EØS-reglene, gjerne gjennom en urfolkssone. Ressursrettighetene skal være kollektive for lokalbefolkningen. Tradisjonell næring må sikres infrastruktur som gjør det mulig å leve av det, og lokale kapitaleiere må gis fortrinn ved etablering, drift og eventuelle salg. Det må også legges føringer som for eksempel at overskuddsbedrifter ikke kan flyttes ut av regionen.

Sametinget må få full vetorett ved inngrep som Sametinget selv definerer som skadelig. Den norske stat har et særlig ansvar for den sjøsamiske befolkningen. Dette er den gruppa av samisk befolkning som har blitt utsatt for den sterkeste fornorskingsprosessen og har i størst grad frarøvet sitt språk, sin kultur og sin samiske identitet. Sjøsamene må tilbys samisk undervisning. Dette er et statlig ansvar, og staten må sette kommunene og fylkene i økonomisk stand til å gjennomføre dette med øremerka midler. Samiske næringer som fjordfiske og kombinasjonsdrift må gis vern og utviklingsbetingelser gjennom reetablering og oppbygging av infrastruktur som gjør næringene og arbeidsplassene trygge og samfunnsøkonomisk lønnsomme.

Den mest synlige samiske næringa, reindrifta, må sikres mot inngrep fra storsamfunnet, og gis utviklingsmuligheter. Reindrifta er en så viktig kulturbærer at alle inngrep og forstyrrelser i naturen må underordnes reindriftas behov for drift, ro og beiteland.

Samisk kultur må bli styrket gjennom økt støtte til samisk teater, flere programmer på samisk i radio og TV og støtte til flere bøker på samisk. Film og TV-program må bli tekstet på samisk. Sameradioen må få en egen landsomfattende kanal med ansvar for alle samiske dialekter og mulighet for å lage daglige TV-sendinger på samisk. Pressestøtteordningen må også få sine tilbud innfor disse områdene på en identitetsskapende måte.

Spørsmålet om samisk representasjon i Nordisk Råd har siden 1970 vært et ytre ønske fra samisk side. Spørsmålet har vært behandlet fem ganger i Nordisk Råd. Hittil har samene kun oppnådd observasjonsstatus i Nordisk Råd. Observatørstatusen innebærer rett til å overvære Nordisk Råds sesjoner, samt talerett under generaldebatten. Observatørstatusen gjelder for én representant fra hvert av Sametingene i Norge, Sverige og Finland, mens taleretten kun gjelder for én samisk representant. Samene er det eneste folk i dag i Norden som ikke er medlemmer av rådet. Samene, som er bosatt på tvers av riksgrensene mellom Finland, Norge, Sverige og Russland, er det folk som også fysisk sett passer best i forhold til Nordisk Råds målsetting om et grenseløst Norden.

RV VIL ARBEIDE FOR:

- At den myndighet som Statsskog forvalter i dag blir tilbakeført til lokalbefolkninga representert ved fylkestinget og Sametinget
- At Sametinget må få full vetorett ved inngrep som Sametinget sjøl definerer som skadelige for samisk språk, kultur og næringsliv.
- Stans i alle naturinngrep i samiske områder i tråd med vedtak i Sametingets plenum. Her kan spesielt nevnes inngrepet i Mauken-Blåtind skytefelt i Indre Troms.
- Fullverdig samisk medlemskap i Nordisk Råd med minst tre representanter.
- At samisk næringsforvaltning, og naturforvaltning som har innvirkning på samisk kultur legges inn under Sametinget. Der det oppleves som naturlig må naturforvaltningen samordnes med staten.
- At reindriftsadministrasjonen blir lagt under Sametinget
- At reindrifta sikres mot naturinngrep som er til skade for næringa
- At fjordfiske i samiske områder gis særskilt vern og utviklingsmuligheter
- At kombinasjonsnæringer stimuleres gjennom ulike tiltak
- At samiske kunstnere gis reell mulighet til å utøve sitt skjerv gjennom gode virkemidler
- Økt støtte til samisk kunst, kultur og språk, som også tar større hensyn til den kystsamiske historie og driver identitetsskapende arbeid også for denne delen av den samiske befolkningen
- At samisk utviklingsfond årlig blir tilført faste midler fra andre næringsavtaler som omfatter samiske næringsutøvere. Dette skjer i dag fra år til år gjennom forhandlinger innen landbruk og reindrift. Her må også fiskeri inn og reetableres som en viktig del av de faste overføringene
- Virkeområdet for Samisk Utviklingsfond må utvides til å gjelde alle områder der det bor samer
- Forbedre virkemiddeltiltakene for å øke antallet samiske lærere og til produksjon av samisk læremateriell
- Sjøsamene må tilbys samisk undervisning i både språk og kultur, og det må legges til rette for det der de bor. Mangel på lærerkrefter er et stort problem. Her må det gis virkemidler i form av lønn og annet. Det må utvikles materiell innenfor IKT, CD-rom mm, og det må etableres samiske språk og kultursentre i kystsamenes områder.

21. FOR FULL KVINNEFRIGJØRING

RVs mål er full kvinnefrigjøring. Likestilling mellom kjønnene er ikke nok. Vi ønsker å sprengne rammene for de trange kjønnsrollene og fjerne alle former for kvinneundertrykking. Kapitalismen er avhengig av kvinners underordning i familien og i arbeidslivet. I tillegg gjør kapitalismen at alt som kan selges som en vare blir tilbudt på et marked, også kvinnekroppen. For å oppnå en full kvinnefrigjøring er det nødvendig med et totalt brudd med kapitalismen.

Samtidig er det mulig å oppnå viktige forbedringer innenfor dagens system. RV vil styrke kvinners stilling, økonomisk, juridisk og ideologisk, og går imot alle endringer som kan undergrave de rettighetene kvinner har oppnådd de siste årene.

Kvinnekrav er ikke særkrav, og kan ikke sees isolert fra andre politiske spørsmål. Kvinnekamp er en del av RVs helhetlige kamp for et annet samfunn.

RV KREVER:

- 8.mars som offentlig fridag

TØM FAMILIEN FOR OPPGAVER

Familien er per i dag en økonomisk grunnenhet, og en del av samfunnets økonomiske basis. Familien er ikke en frivillig valgt samlivsform, fordi samfunnet legger mange ideologiske, juridiske og økonomiske føringer på at folk skal velge kjernefamilien som samlivsform. Kvinnefrigjøring forutsetter oppløsning av familien som økonomisk grunnenhet i samfunnet. Hvert individ skal ha likeverdig mulighet til økonomisk selvstendighet. En oppløsning av familien som økonomisk grunnenhet vil legge grunnlag for reell frihet i valg av samlivsformer, og for oppheving av undertrykking av lesbiske og homofile. Det vil også legge forholdene bedre til rette for likeverd og kjærlighet.

Ut fra dagens fokus på kjernefamilien ønsker RV å utvide forståelsen av familiebegrepet til også å omfatte familier med eneforsørgere, homofile og lesbiske familier, og kollektive boformer.

Familie må være et vidt begrep, med rom for folks egne definisjoner. RV ønsker å fjerne kjernefamiliens hegemoni som rådende boform. Vi ønsker en likebehandling i forhold til rettigheter og tilrettelegging fra det offentlige for ulike typer boformer og organisering av familien.

RV VIL:

- At hus- og omsorgsarbeid skal organiseres kollektivt
- At det legges til rette for kollektive boformer
- Fjerne kontaktstøtta
- Ha gratis barnehage for alle barn
- At eneforsørgeres rettigheter styrkes

- Gå mot tvunget delt bosted og omsorg ved samlivsbrudd
- Være imot behovsprøving av barnetrygden
- Ha ett års fødselspermisjon med full lønn og full opptjening av feriepenger og pensjonspoeng, halvparten på hver av foreldrene
- Gå mot retten til farskapstesting uten tidsavgrensning

FOR ØKONOMISK SJØLSTENDIGHET

Økonomisk sjølstendighet er en helt grunnleggende forutsetning for å leve et sjølstendig, fritt liv som et uavhengig individ. Per i dag er ikke dette situasjonen for de fleste kvinner. Kvinner jobber mest deltid og har mye ubekvem arbeidstid, og er i tillegg i størst grad hjemme med små barn. Dette

fører til ei inntekt det ikke går an å leve av, og effekter som dårligere opptjening av pensjons- og trygderettigheter. I tillegg tjener kvinner stadig mindre enn menn. Lønna i kvinnedominerte yrker ligger langt under lønningene i mannsdominerte yrker. Selv innen grupper som kan sammenlignes innen offentlig sektor, er det stor forskjell på manns- og kvinnelønningene. Selv når menn og kvinner er innen samme yrkesgruppe, tjener menn mer enn kvinner. Norge har i dag et av Europas mest kjønnssegregerte utdannings- og arbeidsmarked.

RV KREVER:

- Lik lønn for likeverdig arbeid på tvers av yrkesgrenser
- At lønna i kvinnedominerte yrker skal på samme nivå som lønna i mannsdominerte yrker
- At heltidsarbeid skal være en rettighet og deltidsarbeid en mulighet
- At normalarbeidsdagen reduseres til 6 timer med full lønnskompensasjon
- At nivået på overgangsstønad til eneforsørgere heves og at stønadsperioden utvides
- At pensjonsreglene utformes slik at de ikke virker diskriminerende i forhold til kvinner

SLIPP GLEDE OG KJÆRLIGHET LØS!

Det er ikke mulig å gi et fullkomment svar på hva seksuell frigjøring er, fordi det blant annet må være opp til hver enkelts ønsker og begjær. Men vi mener at visse forutsetninger må være til stede. Seksuell frigjøring er frihet til seksuell utfoldelse uten skyld og skam, og uten frykt for vold og tvang. Gratis og lett tilgjengelig prevensjon og retten til selvbestemt abort er helt grunnleggende forutsetninger. Det gir mulighet til selv å kunne planlegge og bestemme om og når man eventuelt ønsker å få barn. Det har gitt oss mulighet til et seksualliv frigjort fra reproduksjon. Et aktivt seksualliv er ikke en menneskerettighet. Ingen skal kunne kreve at andre skal tilfredsstille deres seksuelle lyster gjennom betaling eller belønning. RV vil være med å fremme mellommenneskelige og samfunnsmessige forhold der seksualitet verken er tabubelagt, syndig eller kommersialisert, men anerkjent som livsbejaende og en viktig del av tilværelsen.

RV VIL:

- Kreve gratis og lett tilgjengelig prevensjon.
- Spreng de trange kjønnsrollene for kvinner og menn, og bekjempe maktforholdet mellom kjønnene og andre maktstrukturer som muliggjør seksualisert undertrykking.
- Slåss mot puritanismens makt, tabuer og moralisme i debatten om seksualitet.
- Finne metoder/slagord som viser at vi slåss mot porno og prostitusjon også fordi vi er for seksualitet.
- Kjempe for kvinners rett til å sette egne grenser og utvikle trygghet til både å kunne si nei og ta initiativ til seksuell kontakt.

FRIHET TIL Å VELGE

Det er over 20 år siden loven om sjølbestemt abort ble vedtatt i Norge. I over tjue år har kvinner selv kunnet bestemme om de vil fullføre en påbegynt graviditet eller ikke. Uten å måtte ydmyke seg for ei nemd, eller at redselen for uønsket graviditet har vært et hinder for å leve ut sin seksualitet. Abortloven har stor oppslutning, men allikevel er den under stadige angrep. Kvinner blir forsøkt påført skyld og skam, helsepersonell kan reservere seg mot abortingrep og abortmotstanderne AAN (Alternativ til abort i Norge) er faste rådgivere på mange sjukehus.

RV vil ikke skru tida tilbake. Retten til selvbestemt abort er sentral i kvinners rett til å bestemme over egen kropp og eget liv. Abort er ikke et problem, det er det de uønskede svangerskapene som utgjør problemet.

Det siste tiåret har abortdebatten i stor grad blitt blandet sammen med debatten om genteknologi. Fosteret blir kalt "barn" og KrF og SP har ledet an med å sette fosteret i sentrum, og har i stor grad fått SV med seg. Slik forsvinner kvinnekperspektivet frå debatten. Vi ser også at de som er restriktive til abort heller ikke er interesserte i bedre seksualopplysning og bedre tilgang på sikker prevensjon. Dette viser et seksualfiendtlig grunnsyn.

RV mener det er riktig å ha en restriktiv holdning til medisinsk bruk av bioteknologi og prøverørsbefruktning. Barnløshet er et problem for noen, men ikke en sykdom. Vi er imot det kvinnesynet som

sier at alle kvinner må få barn for å være "ekte kvinner". Tiltak mot barnløshet bør være forskningsmidler mot livmorhalskreft, clamydia og andre årsaker til infertilitet.

Reproduktive rettigheter gjelder også gravide sin situasjon. I arbeidslivet er det ofte lite tilrettelagt for gravide, og den gravide føler ofte at det er kollegene som må ta det ansvaret arbeidsgiveren skulle hatt.

Kampen mot kjønnslemlesting er sentral i kampen for kvinners rett til egen seksualitet og kontroll over egen kropp. I dette arbeidet er Inter African Committee (IAC) en drivkraft, og RV må støtte de og andre organisasjoner i deres arbeid. RV ønsker at fokus må være en varig holdningsendring i samarbeid med kvinner som har vært utsatt for kjønnslemlesting. RV ønsker ikke tvangsundersøkelser av jenter, men økte midler til forebyggende arbeid.

RV KREVER:

- Gratis og sikker prevensjon til alle. P-piller skal kunne skrives ut av helsesøster.
- Offentlige midler til tiltak mot uønskede svangerskap, ikke abortforebyggende tiltak.
- Å fjerne den offentlige støtta til AAN.
- Økte midler til offentlige helsestasjoner for ungdom.
- At kjemisk (medikamentell) abort skal bli tilgjengelig for alle kvinner.
- Rett til sjølbestemt abort mellom 12. og 18. svangerskapsuke. Vekk med nemndene!
- At gravidets rettigheter i arbeidslivet blir styrket og at den gravide kan være i sin jobb så lenge hun ønsker det.

FAMILIEN ER KVINNERS FARLIGSTE TILHOLDSSTED

Vold mot kvinner er et stort samfunnsproblem. Kvinnemishandling og voldtekt skjer i all hovedsak i hjemmet og av menn som kvinnen kjenner fra før. Det er viktig å legge til rette for at kvinner trygt skal kunne bryte ut av et undertrykkende forhold. Erfaringer fra kriesentrene landet rundt viser at en mishandler blir aller farligst i det øyeblikket kvinnen velger å forlate ham. Politiet/hjelpeapparatet må ta dette på alvor, og sørge for tilstrekkelig beskyttelse for kvinner og barn. Hvis ikke kan den utryggheteten som skapes for kvinner når de bryter ut av forholdet, gjøre at det oppleves

tryggere å bli i forholdet. Frykten for å bli voldtatt legger sterke bånd på kvinners livsførsel og frihetsfølelse. Forholdet mellom kjønnene påvirkes også av denne ufriheten. Dagens mansrolle er med på å opprettholde denne undertrykkningen, og virker begrensende for alle kjønn. Menn må ta ansvar for menns vold.

Bare en liten del av vold- og voldtektssaker mot kvinner blir anmeldt. Blant de sakene som blir anmeldt er henleggelsesprosenten alt for høy. Politiet og rettsvesenet mangler kompetanse på og kunnskap om vold mot kvinner. Rettsikkerheten til kvinner og barn i volds- og overgrepssaker er for dårlig.

Alle har rett til å leve fri fra skadelige og undertrykkende tradisjoner. Undertrykkende tradisjoner er en del av patriarkatets makt over kvinner.

RV VIL JOBBE FOR:

- At mishandlede og truede kvinner lettere skal få innvilget voldsalarm og/eller besøksforbud.
- At brudd på besøksforbud får strafferettslige konsekvenser.
- At politiet tar i bruk offentlig påtale i mishandlings- og voldtektssaker.
- Full statlig finansiering av krisesentrene, på krisesentrenes premisser.
- Statlig støtte til tiltak for å forhindre vold mot kvinner, som f.eks Alternativ til Vold.
- At bekjempelse av vold mot kvinner og voldtekt skal inn i politiets opplæring.
- At det opprettes regionale kompetansesentre på overgrepssaker etter modell av Økokrim.
- Støtte krisenterbevegelsen og organisasjoner som gir behandlingstilbud til menn som utøver vold i nære relasjoner, og arbeide for at heel samfunnet i størst mulig grad gir tilpassa hjelp til kvinner som rømmer fra æresdrap, tvangsekteskap og kjønnslemlesting.
- Støtte arbeid for forebygging av æresdrap, tvangsekteskap og kjønnslemlesting.
- Støtte at utlendingsloven må håndteres slik at kjønnsbasert forfølgelse gir rett til asyl.

KNUS SKJØNNHETSTYRANNIET!

Skjønnhetsidealer stjeler kvinners tid og tanker, og kvinner bruker mye tid og krefter på å leve opp til de rådende normer for hvordan kvinner skal være. Skjønnhetstyranniets "evangelium" er at noe alltid kan fikses på kvinners kropp, og skjønnhetsindustrien selger produkter som skal hjelpe oss på veien mot Den Perfekte Kvinne, med push-up, hold-in, falske øyenvipper, nye vindunderkremer og mirakelkurer. Jenters og kvinners kompleks er en gullgrube for kapitalistene. RV går imot propaganda om at bare kvinner som likner reklamebilder er verdifulle, og avviser presset på kvinner om å forandre utseende for å tilfredsstille kommersielle idealer. Mediene må ansvarliggjøres for den viktige rollen de spiller i opprettholdelsen av trange kjønnsroller og et umenneskelige kroppsideal.

RV VIL:

- At disse kravene integreres i medias "Vær varsom-plakat":
- At media tar ansvar for kvinners selvbilde og helse, unngår å fremme skjønnhetsindustriens interesser, og ikke bidrar til å skape behov for skjønnhetsprodukter.

- At media tar ansvar for samfunnets syn på seksuell vold, og ikke omtaler overgrep som sex
- At media ikke reduserer kvinner til kropp, og ikke bruker avkledde kropper som illustrasjoner
- At media tar ansvar for skjønnhetsidealene som presenteres. Alle manipulerede bilder, også i annonser, må merkes

VIDERE VIL VI:

- Anmelde kvinnesdiskriminerende reklame
- Foreslå at det settes i gang en handlingskampanje om ungdoms forhold til kjønn, kropp og seksualitet i skolen
- Kreve økt økonomisk støtte til forebyggende tiltak mot spiseforstyrrelser
- Kreve opprettelse av avdelinger med spesialkompetanse på behandling av spiseforstyrrelser i sjukehus over hele landet

MOT SALG AV KJØNN OG KROPP

Porno- og prostitusjonsindustrien er på offensiven, og er verdens tredje største industri, etter narkotika- og våpenindustrien. Pornoindustrien utnytter millioner av kvinner og barn og sprer en ideologi om at kvinnekroppen som en vare som kan kjøpes og byttes uavhengig av følelser. Porno er avhengig av puritanismens seksualsyn og spiller på tabuer og grensesprenging. RV vil avsløre pornoens forvrengte kjønnsroller og menneskesyn. RV vil også sette fokus på overgrepene de som avbildes utsettes for. Porno alminneliggjør, rettferdiggjør, forherliger og oppfordrer til undertrykking og vold mot kvinner. Det er tette koplinger mellom pornoindustrien og prostitusjonsindustrien for øvrig, og begge går ut på å gjøre kvinner til en vare.

Straffelovens bestemmelse mot porno er et godt feministisk utgangspunkt. Problemet er at håndhevingen ikke står i forhold til innholdet i selve lovteksten. Vi ønsker derimot ikke en pornolov som rammer bestemte handlinger og seksuelle skildringer i seg sjøl, men som rettes mot kvinneundertrykkende framstillinger. Men per i dag ser vi også at pornoloven kan ha en begrensende effekt i forhold til økt omfang av porno.

RV KREVER:

- At pornolovgivningen blir gjort til et effektivt redskap mot pornoindustrien. Praktiseringen av den må forandres, slik at den ikke rammer bestemte handlinger i seg selv, men rettes mot kvinneundertrykkende framstillinger
- Pornofrie soner, som pornofritt hotell-TV, pornofrie kiosker og butikker
- Delta i den seksualpolitiske debatten, bl.a. for å avsløre puritanismen og liberalismen
- Samle og spre kunnskap om sammenhengen mellom porno og andre former for seksualisert undertrykking

KRIMINALISER HOREKUNDEN

I et globalisert verdenssamfunn er prostitusjon et økende problem. Det antas at 20-30 millioner kvinner og barn er i sexslaveri i verden. Bare i Thailand er det 2 millioner sexslaver. At sexslaveriet stadig øker henger sammen med at fattigdommen øker i sør, og at etterspørselen øker i Nord.

I takt med at økonomien er blitt mer globalisert har også sexindustrien blitt mer og mer global. Nettverket som rekrutterer kvinner til sexslaveri frakter oftere kvinner rundt omkring i verden og over landegrensener. Kunder når de gjennom annonsering i aviser, pornoblader, nettaviser o. l. For avisene utgjør dette en stor del av inntektsgrunnlaget.

For RV er det grunnleggende at prostitusjon er vold mot kvinner.

Det er mange myter knyttet til spørsmålet omkring kvinner og prostitusjon. Til dels er disse svært rasistiske. Enkelte hevder at prostitusjon er mer naturlig for noen kvinner enn andre. Russiske og asiatiske kvinner er i denne gruppen. En annen myte er at det er dårlige kvinner som blir prostituerte, de som har fått en dårlig oppdragelse og har lavere moral enn andre.

Det vi derimot vet om prostitusjon er at det i størst grad er et fattigdomsproblem. Vi vet også at en del menn synes det er legitimt å benytte seg av andres nød. Men de som faktisk opprettholder systemet, synes det er naturlig at kvinner befinner seg i en slik nedverdiggende situasjon og utnytter den. Dette dreier seg om de som kjøper sex - horekundene. Hvorfor rettes ikke fokuset mot dem, hvorfor blir ikke de ansvarliggjort? Sverige har som første land i verden kriminalisert horekunden, og har dermed plassert skyld og ansvar hos overgriperen. Riksdagen slår fast at prostitusjon er vold mot kvinner.

RV KREVER:

- En lov som kriminaliserer horekunderi
- At ethvert forsøk på å anerkjenne prostitusjon som arbeid og skille mellom frivillig og tvungen prostitusjon tilbakevises
- At deprostituerte får hjelp til å skape seg et nytt liv
- At det innføres etiske retningslinjer mot kjøp avprostituerte for offentlige og private ansatte på tjenestereiser både innenlands og utenlands

22. OPPVEKST

BARNEHAGEN

Alle førskolebarn skal ha rett til et godt, gratis barnehagetilbud tilpasset sine og foreldrenes behov. Bygging og drift av barnehager er et offentlig ansvar. Barnehagen er en del av utdanningssystemet, og en viktig faktor for at alle barn skal sikres likeverdige og gode oppvekstvilkår og en god barndom. Barnehagen skal være et sted for lek, omsorg, læring og tilsyn. Innholdet skal både preges av respekt for det enkelte barns eget verd, og en solidarisk og kollektiv holdning. Utvikling av sosial kompetanse, fantasi og kreativitet er det viktigste i barnehagen.

RV VIL ARBEIDE FOR:

- Utbygging av offentlige og gratis barnehager til alle barn.
- Endring av barnehageloven, slik at retten til plass sikres og at hver enkelt barnehage sikres å ha en styrer
- En konfesjonsfri barnehage.
- Tilfredsstillende areal- og bemanningsnormer.
- Alle barnehagereformer må fullfinansieres av staten.
- Bruk pengene på barnehager, ikke på kontantstøtte og privat barnepass.
- At kvaliteten i barnehagen må sikres ved at personalet har formal- eller realkompetanse til sitt arbeid.

SKOLEFRITIDSORDNINGEN

Skolen må ha en skolefritidsordning som dekker barnas og foreldrenes behov. Dårlige skolefritidsordninger legger mer omsorgsansvar på kvinner. De blir presset ut av jobb eller over i deltidstiltinger. Skolefritidsordningen skal være gratis og fullt ut finansiert av statlige midler.

RV ARBEIDER FOR:

- Gratis skolefritidsordning til alle
- Lokaler som tilfredsstillt elevenes arbeidsmiljø med plass til lek, lekselesing og hvile for alle 6-9-åringene
- Gode lekearealer ute og inne, også for de minste

- At innhold med kvalitet i SFO sikres ved at personalet har formal- eller ralkompetanse til arbeidet sitt
- At daglig leder skal ha relevant utdanning
- Tilfredsstillende areal- og bemanningsnormer
- Førskolelærere og lærere for 6-åringene skal ha samme lønns- og arbeidsvilkår som de andre lærerne på barnetrinnet
- At familier med stort omsorgsansvar blir sikret et avlastningstilbud.

23. GRUNNSKOLE OG VIDEREGÅENDE SKOLE

RV er for en gratis offentlig skole for alle barn og unge fra grunnskolenivå og til og med videregående. En slik enhetsskole - eller fellesskole - skal gi alle lik rett til utdanning, samme hvor i landet de bor, uavhengig av kjønn, nasjonalitet og religion, og uavhengig av foreldrenes inntekt. Det er et statlig ansvar å sørge for at kommunene får nok penger til å bygge og drive en god, oppdatert skole hvor barn fra alle samfunnslag kan møtes. Med dette som bakgrunn er RV mot private skoler, også private livssynsskoler.

RV støtter ikke privatskoleloven som først og fremst er laget for å sikre støtte til religiøse skoler. RVs ønske er at alle barn går sammen i en skole som er god for alle. For å få til dette trenger vi en skole uten kristen eller annen religiøs formålsparagraf. Livssyn og religion er en privatssak. Så lenge privatskoleloven eksisterer med dagens form, må det likevel være en forutsening at loven praktiseres likt for ulike religiøse retninger.

I dag undergraves den offentlige enhetsskolen ved at staten ikke tar ansvar for å bevilge de penger en slik skole koster. Det er en skam at vi i et av verdens rikeste land har gammeldags og utilstrekkelig undervisningsmateriell og nedslitte skolebygg. Dette gjør det vanskelig, om ikke umulig, å gi barn og unge et godt læringsmiljø og å oppfylle dagens læreplan. Alt skolemateriell, og alle aktiviteter knyttet til skolen skal være gratis, på alle nivåer. Dette gjelder også personlige datamaskiner, internett og oppdatert it-undervisning i skolen.

RV går inn for en skole der elevene er forskere og ikke reproducenter, og der undervisninga er tilpasset den enkelte elevs behov. Gjennom å fokusere på elevers styrker og særegenheter skal skolen bidra til å styrke elevers styrke og kreativitet, ikke svekke den gjennom karakterpress og målsettinger som best oppnås gjennom pugging. Dette kan bare oppnås hvis lærere har nok tid til hver elev, og hvis skolehelsetjeneste og ekstra støttetiltak er lett tilgjengelig. RV anser morsmålsundervisning som en rettighet. Minoritetsspråklige elever skal gis tilrettelagt opplæring slik at språkbakgrunn ikke hindrer at de kan benytte utdanningstilbudet. Bokmål, nynorsk og samisk skal reelt likestilles, og på alle nivå skal det foreligge læremidler på både på bokmål, nynorsk og samisk. Disse skal komme til samme tid og til samme pris over hele landet.

BARNESKOLE

Barneskolen legger grunnlaget for utbyttet av utdanninga seinere i livet. RV jobber for at elevene stimuleres til læring gjennom lek, slik at fantasi og kreativitet blir grunnlaget for utviklinga. Undervisning i forelesningsform bør i så stor grad som mulig unngås, og kvalitative mål som evnen til samarbeid og toleranse bør vektlegges framfor rent faglige mål.

RV ønsker at tilbudet til dyslektikere og elever med lærings- og atferdsvansker styrkes, slik at ingen faller fra på et så tidlig stadium i undervisninga. Norge er et flerkulturelt samfunn, og i en flerkulturell skole må alle barns tradisjoner og høytider vies like stor oppmerksomhet.

UNGDOMSSKOLE

Overgangen fra barn til voksen byr på mange utfordringer knyttet til identitet og sjøltillit. Media og reklame skaper et press for å være vellykka og pen. Dette presset fører til at mange unge føler at de ikke er

bra nok. Skolen bidrar ofte til å styrke dette gjennom karakterpress og faglige krav elevene ikke skjønner hensikten med. I tillegg vet vi at maktbruk fra elev til elev, blant annet gjennom mobbing og seksuell trakassering, bidrar til å skape vinnere og tapere, og forskjell mellom kjønnene. Skolen må være en motvekt mot samfunnets kropps- og vellykkethetspress. RV vil styrke samlivs- og seksualopplysninga, rusforebyggende tiltak, voldsforebyggende arbeid og antirasistisk holdningsarbeid i skolen. Samlivs- og seksualopplysninga skal komme tidligere enn i dag. Alle elever skal få tilbud om sjøltillitkurs.

De rådene elever får i ungdomsskolen, bidrar i stor grad til å forme elevers videre utdanningsvalg. Ofte er rådgivinga elevene får på skolen langt fra tilstrekkelig, og de er ofte på de teoristerkes premisser. RV vil jobbe for at rådgivingstjenesten på ungdomsskolen styrkes, og at muligheter på yrkesfag eller utenfor ordinær skole skal vektlegges spesielt. Karakterordninga må fjernes, og andre vurderingsformer må utvikles. RV mener valg av skole basert på karakterstyrt inntak er uheldig ettersom dette sikrer fritt skolevalg kun for elever med gode karakterer fra grunnskolen og på sikt kan føre til "A" og "B"- skoler som ikke er stimulerende verken for såkalte "sterke" eller "svake" elever. RV vil ikke basere skoleinntak på karakterer fra grunnskolen. Elever må gis mulighet til fritt å velge studieretning ut fra egne ønsker og behov.

VIDEREGÅENDE SKOLE

Kutt i skolesektoren er en årlig foreteelse i de fleste fylkeskommuner. De fleste fylker har i dag langt færre skoleplasser enn det som er lovpålagt. Disse kuttene rammer to steder. Små skoler i distriktene legges ned og yrkesfaglige og alternative linjer fjernes. Det er i dag for få skoleplasser på yrkesfag og lærlinge plasser i forhold til behovene.

Det er lovfestet at videregående skole i Norge skal være gratis, men likevel må elever ut med opptil 10 000 kroner i året til bøker og utstyr. De yrkesfaglige linjene er de dyreste. I tillegg er det umulig å leve på det borteboerstipendet staten gir til elever i videregående skole. Elever må enten ta opp lån for å klare seg, eller jobbe på fritida, noe som svært ofte går ut over skolearbeidet. RV vil jobbe for lik rett til utdanning for alle, uavhengig av om man kommer fra by eller bygd og uavhengig av foreldrenes økonomi.

RV vil jobbe for lovfestet rett til fagopplæring: Retten til fagopplæring i bedrift må lovfestes. Et år på skole kan ikke erstatte to år i bedrift. VK2 i skolen er et tilstrekkelig tilbud, men for de elever som ønsker det, må dette være et alternativ inntil lovfestet rett til fagopplæring i bedrift er realisert. De som i dag ikke får plass på bedrift må nøye seg med VK2 som kompensasjon. Dette fører til "A"- og "B"-lag når elevene skal ut i arbeidslivet seinere. RV vil arbeide for at det er nok midler til at alle, uansett alder, får et skikkelig opplæringstilbud i bedrift, og deretter legge ned tilbudet om VK2 i skolen.

Den videregående skolen må bli den viktigste enheten i voksenopplæringstilbudet i de kommende årene. Skolene må bli kompetanse- og ressurscenter for næringslivet og offentlig sektor, bl.a med kraftig satsing på IT-opplæring.

RV VIL ARBEIDE FOR:

- Offentlig, gratis skole på alle nivåer, der folk bor.
- Religions- og livssynsnytral skole uten kristen formålsparagraf og KRL- faget i sin nåværende form. RV mener elevene i grunnskolen må få en upartisk opplæring i forskjellige religioner og ideologier.
- At alle får skrive- og leseopplæring på morsmålet.
- At retten til godt arbeidsmiljø for lærere og elever fører til nok midler til at skolebyggene har en høy standard.
- At alle elever har god tilgang på pc og internett. På litt lengre sikt skal alle elever ha personlig pc.
- At alle dataprogram som brukes i skolen skal foreligge både på nynorsk og bokmål
- At det er klasser og skoler som gir et trygt læringsmiljø, ingen klasser skal ha over 20 elever, og ingen skoler over 450 elever.
- At det er tilgang på pedagogisk veiledning som gir hver enkelt den støtte som eleven trenger for å lære og utvikle seg.
- At skolehelsetjenesten bygges ut.
- At elever får egen arbeidsmiljølov
- At det settes av nok midler til tiltak mot seksuell trakassering og mobbing.
- At lovlig elevtall på allmenne fag skal være lovlig begrenset oppad til 20 elever. På yrkesfaglig

skal grensen være på 15 elever. For at alle elever skal få tilstrekkelig oppfølging av læreren er det nødvendig med et lavt, lovlig elevtall. På denne måten kan man forhindre at enkelte elever blir "glemt" av læreren.

- At alle typer helsetilbud skal være gratis for alle elever og lærlinger under videregående opplæring. Lærlingene må få reell rett til å benytte seg av helsetilbudet.

- At alle skoler skal være tilknyttet en skolehelsetjeneste som har både lege og helsesøster. Tilgangen på tjenesten må stå i forhold til skolens størrelse.

- At skolene skal tilby et gratis måltid til elevene i løpet av skoledagen. Tiltak som for eksempel skolefrokost har tidligere gitt bedre konsentrasjon og kan dessuten ha en positiv innvirkning på skolemiljøet.

- En slutt på at skolene leier inn vektere for å holde oppsyn med elevene. RV mener dette ikke løser problemene. Vi tror positive tiltak som ansettelse av miljøarbeidere, holdningsskapende arbeid og fokus på sjøllitt vil gi bedre rammer for et trygt skolemiljø.

RV mener at virkemidler som urintesting og annen overvåking ikke hører hjemme i skolen. Slik overvåking kan føre til mistenkeliggjøring av uskyldige elever på skolene og kan dessuten medføre utfrysing og forverring av skolemiljøet.

- At inntil det blir etablert et felles fag som kan erstatte KRL-faget, må det innføres full fritaksrett

- At det stilles krav til faglig-pedagogisk utdanning til skolens leder, samt krav til tre års praksis

24. HØYERE UTDANNING

De seinere årene har Norge opplevd en ny utdanningseksplasjon. Denne har imidlertid ikke blitt fulgt opp med tilstrekkelige midler og satsing. Sjøl om høyere utdanning blir stadig viktigere i yrkeslivet, økes heller enn senkes terskelen for opptak. Dette skaper en situasjon der annen erfaring og kompetanse blir nedvurdert.

Kampen for høyere utdanning er en kamp for kunnskap. Kunnskap er en kilde til makt, og tilgangen til kunnskapen er viktig for å kunne utnytte og påvirke det samfunnet vi lever i. Lik rett til høyere utdanning er derfor en av forutsetningene for et demokratisk samfunn. Vi ser i dag en

skjeiv rekruttering til høyere utdanning, både når det gjelder etnisk bakgrunn, klasse og geografi. For RV er det ikke et mål at alle skal ta høyere utdanning, men at alle skal ha retten til det.

Ulike regjeringer de siste årene har svekket den høyere utdanninga. Giskes nedkortingsreform, som følges opp av dagens regjering, er en reform for i større grad å gjøre høyere utdanningsinstitusjoner til arbeidskraftfabrikker. Den eksterne innflytelsen i institusjonene økes, bevilgningene kuttes og stipendandelen avgjøres av studiepoeng. Universiteter og høyskoler må konkurrere om studenter for å få sin andel av bevilgningene, noe som rammer både mindre utdanningsinstitusjoner og mindre fag, og som på sikt kan føre til økt privatisering slik vi nå ser i land som Australia og USA.

Universitetet som institusjon for kunnskapsutvikling svekkes. Både ansatte og studenter blir stadig større grad reproducenter og ikke utviklere. For å motvirke dette ønsker RV å sikre den frie grunnforskninga, og styrke studenters mulighet til å påvirke det faglige innholdet.

Studentenes økonomiske og sosiale vilkår svekkes. Sjøl om nedkortingsreformen har medført en viss økning i den generelle studiestøtteramma, ligger studentene langt etter andre grupper i samfunnet. Prisene i studentbarnehagene har økt kraftig, og prisene på utleieboliger og studentkantiner er definert ut fra markedsprisene.

RV AREIDER FOR

- At universiteter og høyskoler ikke må konkurrere økonomisk.
- At høyere utdanning ikke skal privatiseres.
- Offentlig støtte til å dekke både utdanning og forskning ved høyere utdanningsinstitusjoner
- Fullstipendiering til alle studenter uavhengig av studiepoengproduksjon.
- Gratis fjernundervisning i teoretiske fag, gjerne ved bruk av IKT-redskaper
- Bedre bolig- og barnehagetilbud og styrking av studenters sosiale rettigheter
- At realkompetanse, ikke bare skolerresultater, må tas på alvor
- Større aksept for utdanning fra utlandet
- Gratis norskkurs ved alle høyere utdanningsinstitusjoner
- At U-landsparagrafene i Statens Lånekassee gjeninnføres og utvides til Øst-Europa
- Radikal kjønnskvotering og øremerking av stillinger for kvinner i alle vitenskapelige studium.
- Å få kvinneperspektiv inn på pensum i alle fag
- Tiltak mot seksuelle overgrep mot kvinnelige studenter bl.a. ved hjelp av yrkesetiske retningslinjer for for undervisningspersonale og veiledere
- En egen lov om studenters rett til arbeidsmiljø
- At studentene skal ha rett til å innvirke på det faglige innholdet
- At pengene ikke skal følge studenten - også små fag og utdanningsinstitusjoner må opprettholdes
- At utdanningsinstitusjonene må ha indre sjølstyre, men være åpne for samarbeid med organisasjoner, institusjoner og arbeidsliv

25. UNGDOM

- FOTBALL, FIOLIN ELLER FLATFYLL

Ungdom i dag blir enten sett på som konsumenter eller som problemer. Samtidig som man bekymrer seg for at ungdom havner på skråplanet, bruker rusgifter i stadig yngre alder, og ikke har andre hobbyer enn shopping, er det overhodet ingen vilje til å se på hva som er årsakene til disse problemene, for så å ta tak i dem! I stadig flere kommuner legges det lille som finnes av ungdomstilbud ned.

Hvis man ikke føler seg hjemme i korpset eller i idrettslaget, har man så og si ingen tilbud i dag. Ungdom har svært få tilbud som ikke koster penger. For å hindre at ungdom blir passive konsumenter må man ha gode, allsidige tilbud og aktiviteter, som er gratis. Organiserte aktiviteter koster penger, det samme gjør kaféturer, kino og lignende. I dag blir ungdomskulturen kommersialisert og stadig mer seksualisert - veien til lykke for ungdom er å være pen, attraktiv og vellykka. Og veien dit koster naturligvis penger. Seksualiseringa skaper trange rammer for hvordan en skal være.

Ungdom som vil skape andre tilbud har i liten grad mulighet til å finne uttrykksmåter og å kunne drive med interesser utenom det etablerte. Den kulturen ungdom skaper blir ofte kriminalisert og sett på som et problem istedenfor en styrke og en ressurs. Et eksempel på dette er graffiti, som utelukkende behandles som et problem, og omtales som en innfallsport til kriminalitet og narkotika. Ingen spør om graffitien også kan være kunst, og et kreativt uttrykk.

Ungdom må sees som en ressurs. Gi dem spillerom og tilbud. La dem jobbe sammen med voksne, eller sammen andre ungdommer. Gi ungdom en mulighet til å utvikle seg selv og andre. For å skape gode tilbud må ungdom gis makt, voksne kan ikke komme med en mal for hvordan dette best legges opp.

Å ha muligheten til å forme sine egne tilbud - og å bli tatt på alvor - må være et krav for å utvikle tilbud. I mange kommuner har man oppretta ungdomsråd for å forsøke å gjøre noe med dette. Det er viktig at disse rådene får reel påvirkningsmulighet, og ikke bare blir til "pynt" for politikerne. Ungdomsrådene må få den nødvendige opplæringa og oppfølginga, men de må også få rom til å utvikle sine egne arbeidsmetoder, møteformer og prioriteringer.

Tanker, ideer og fantasier skal ikke kveles av budsjettammer. Ungdoms engasjement og vilje til å skape noe selv, må ikke bli sett på som en byrde, en ekstra utgift på budsjettet som man helst skulle vært foruten.

UNGDOM MÅ TAS PÅ ALVOR, DERFOR JOBBER RV FOR:

- Det skal opprettes flere ungdomshus, både sjølstyrte og kommunalt styrte.
- Det skal settes av penger til å opprette ungdomsbase og/eller ungdomskontakter.

- Det skal opprettes ungdomsråd i kommuner eller distrikt. Ungdomsrådene skal velges gjennom demokratiske valg av ungdom selv.
- Ungdomsrådet skal ha møte- og talerett i hovedutvalget, formannskap og kommunestyret.
- Det skal etableres rusgjiffrie helgetilbud for ungdom, som f.eks. kveldsåpne ungdomshus, ungdomskafeer, diskotek osv.
- Ungdoms egenorganisering skal støttes økonomisk.
- Staten tilfører de ressursene som trengs for drive ungdomsarbeid .

26. KULTUR, KULTURARV OG MEDIA

RV arbeider for et rikt og variert kulturliv der ulike kunstarter, stilretninger og kulturer med både profesjonelle utøvere og et bredt folkelig kulturliv blir stimulert. RV legger særlig vekt på å støtte tiltak som stimulerer og får fram arbeider- og kvinnekultur.

MANGFOLD I KULTUREN

For å motvirke den økende kommersialiseringa må det legges spesiell vekt på den norske og samiske folkekulturen i alle sine former. Forholdet må også legges spesielt til rette for innvandrerne sine kulturer og kulturaktiviteter.

RV vil jobbe for å øke andelen av norsk, samisk og kvensk folkekultur, romanikultur og innvandrerkultur i media og i form av bevilgninger i offentlige budsjetter.

RV går inn for å synliggjøre innvandrerne kultur, og bidra til å øke deres muligheter som kunstnere. Dette kan bl.a. skje ved at Norsk Kulturråd i langt større grad enn i dag gir støtte til innvandrere relaterte kulturuttrykk. Innvandrerkultur er en selvfølgelig del av det norske kulturbildet.

Det offentlige må legge forholdene til rette for kulturen gjennom at den bl.a. får en stor plass i skoleverket. Dette må også gjøres gjennom bygging av kulturbygg og rimelig utleie av lokaler til frivillig kulturaktivitet, gjennom offentlig støtte til både profesjonelle og amatører sin aktivitet, og gjennom subsidiering av priser.

Det offentlige må satse på videre oppbygging av Riks-teateret, regionteatrene og støtte til amatørteatrene. Teatrene må trygges gjen-

nom økte bevilgninger. Det samiske teatret må få nok faste stillinger og driftsmidler direkte over statsbudsjettet. Det må komme en sterk økning av bevilgningene til frivillige grupper.

BRYT KOMMERSIALISERINGA

Det rike og allsidige kulturlivet i Norge blir i dag truet av kommersialisering og forflatning. Da NRK ble omgjort til AS tok Stortinget et langt steg for å avvikle NRK som en kultur- og mediabedrift med et bredt ikke-kommersielt riksdekkende ansvar. Kommersialisering vinner fram i fjernsyn, riksdekkende radio, nærradioene og i de nye media som kunne ha økt den kulturelle bredden. Det offentlige må stille lokaler og utstyr til rådighet for nærradiostasjonene. Reklameinntektene bør gå til et fond som fordeler inntektene mellom alle nærradiostasjoner etter hvor store stasjonene er, og hvor lang sendetid de har. Nærradioene skal ikke drives etter rent kommersielle prinsipper.

Det norske skriftmålet - nynorsken - er under harde angrep. De fleste statlige etater, inkludert NRK, bryter målloven. Til og med et forsiktig ønske om en fjerdedel nynorsk, er det få som klarer å oppfylle.

Eierkonsentrasjonen i norske media svekker demokratiet. Særlig er Schibsted og Orkla sin maktposisjon i medie-Norge en trussel mot mangfold og fri meningsbryting. Aviser og etermedier setter mye av dagsordenen for politisk kamp i Norge, og RV vil motarbeide at makta over media blir samlet på få hender, som i tillegg representerer snevre interesser.

RV ARBEIDER FOR:

- Mer nynorsk i NRK og statsforvaltninga.
- Gjenoppretting av NRK som en riksdekkende kultur- og mediabedrift som ikke er markedstyrt.
- Mangfoldige massemedia. Strengere avgrensinger av eierkonsentrasjon i mediebransjen.
- Offentlig utbygging av digitalt fjernsynsnett.
- Offentlig utbygd og eid bredbåndsnett gratis til alle husstander og arbeidsplasser.

KULTURSATSING I KOMMUNENE

Offentlige innstramminger fører til dårligere bibliotek-tilbud, nedlegging av kulturskoler, økt spon-sing fra næringslivet og høyere priser på kulturtilbud. RV jobber for en styrking og videreutvikling av Folkebibliotekene. Disse har en sentral rolle som et sted hvor informasjonsteknologi kan stilles til rådighet for alle.

RV ARBEIDER FOR:

- Styrking av bibliotekene. Bevilgningene må økes drastisk.
- Kommunale kulturskoler over hele landet.
- Økte bevilgninger til idrettsorganisasjoner, musikk, korps og andre som tilbyr fritidsaktiviteter for barn og unge.
- Offentlig støtte til internasjonale kultursentra i kommunene.
- Fortsatt vekt på kommunal kinodrift

TA VARE PÅ FORTIDA

Det er viktig å ta vare på vår felles kulturarv og kulturminner enten de finnes som anlegg og bygninger i byen eller bygdebyen, i kulturlandskapet eller innsamlet på museum. Manglende midler fra staten fører til at mye viktig kunst- og kulturhistorie er truet og forfaller pga. dårlig vedlikehold. RV vil ikke la forfallet fortsette, men ha levende kulturminner. Mye av kulturarven holdes i hevd av ildsjeler og dugnadsinnsats, men dette er ikke nok. Vi vil ha en satsing fra statens side for å sikre det som er truet av forfall og for å skape økt aktivitet og arbeidsplasser.

RV ARBEIDER FOR:

- Opprettelse og styrking av arkiver og museum som tar vare på kvinnekultur, arbeiderkultur og industrihistorie. De må gjøres tilgjengelig for folk, skoleklasser, studenter osv.
- Statlig støtte til enkeltmuseer, istedet for omfattende snetralisering også på dette området
- At det offentlige må ta vare på arkivmaterieell fra organisasjoner og private.

RV GÅR OGSÅ INN FOR:

- Opprettelse av en statlig filmhøyskole med fullt utbygd teoretisk og praktisk undervisningstilbud.
- Økte bevilgninger til norsk filmproduksjon
- Permanent høyskoleutdanning for norsk folkekultur.
- At kunstner- og skribentorganisasjonene sine krav til økt bruk og skikkelige vederlag blir innfridd.
- At det rusfrie kulturtilbudet må bli styrket.
- Økte midler til frivillig studiearbeid.

27. PRIORITER BREDDE FRAMFOR ELITE I IDRETTE

Kommersialiseringa av idretten taper den for ressurser som kunne vært med på å skape gode sosiale idrettsmiljøer for barn, unge og voksne. Hundretusener av barn deltar i ulike idrettsaktiviteter, men frafallet er stort når barn blir ungdom. I et forebyggende sosial- og helseperspektiv må breddeidretten få bedre økonomiske vilkår. I et slikt perspektiv må idrett være et samfunnsansvar.

RV vil arbeide for:

- Offentlig eierskap og ikke kommersiell drift av idrettsanlegg.
- Offentlige ansatte innen idretten, både i administrasjon og som trenere.
- Alkoholfrie idrettsarrangementer
- Likestilling mellom idrett og annen kultur
- Økonomiske støtte basert på medlemsantall og aktivitet

28. BEVAR FISKERESSURSENE

Fiskeressursene utenfor vår kyst er en av verdens viktigste maritime matressurser og vår største eksportnæring basert på en fornybar ressurs. Vi forvalter et av verdens beste oppvekstområder for fisk. Derfor har vi et internasjonalt ansvar i å bevare flere av de viktigste matfiskene i verden. Det forutsetter full nasjonal kontroll over fiskeressursene i våre havområder.

Den internasjonale havfiskeflåten vil fiske uhemmet på alle hav. Derfor må Norge i samarbeid med kyststatene gå til utvidelse av den økonomiske sone slik at smutthav og smutthull tettes igjen og underlegges nasjonal kontroll.

RV vil trygge et økologisk forsvarlig fangstnivå for å bevare villfiskene. Den fiskeripolitiske målsettinga til RV er å trygge og bygge opp fiskeressursene, opprettholde kystflåten som ryggraden i norsk fiskerinæring og sikre en desentralisert videreføring langs hele kysten. Fabrikkskipene skal bort fra våre farvann, havfiskeflåten skal bygges ned og frysehotellene skal ha leveringsplikt til de nærmeste fabrikkene.

RV vil strengt regulere oppdrett og akvakultur slik at det ikke fortrenger eller svekker de ville fiskebestandene. Heller ikke skal kapitalinvesteringer i næringa kunne fortrenge allemannsretten til våre felles naturressurser. RV ønsker å regulere fiske med konsesjonstildeling for båter over 15 meter, ellers ved kvotetildeling som i hovedsak må tas i de naturlige sesongene. Kvotene skal ikke kunne omsettes.

Den økende kapitaliseringa av fisket er et blindspor. Det er ikke for mange fiskere eller sjarker som er problemet, det er overinvesteringer og krav til kapitalistisk avkastning som er den største trusselen for å bevare ressursene.

RV slåss mot rådende fiskeripolitikk som går ut på å rane ressursene fra kystbefolkninga for å børsnotere selskaper som verken tar distriktspolitiske oppgaver eller har miljøansvar. Den økende kapitaliseringa av fisket er vår største trussel i dagens fiskeripolitikk. Profittjaget truer både naturressursene, kystfiskerne, distriktene og miljøet. Olje- og gassutvinning i Barentshavet utgjør en reell trussel mot fiskeressursene.

RV AREIDER FOR

- Full nasjonal kontroll over fiskeressursene
- Å utvide vår økonomiske sone til 250 mil.
- Å inngå internasjonale avtaler med kyststatene for å stoppe rovfisket.
- Å stoppe alt fiske i vernesona rundt Svalbard for å verne oppvekstområdene for fisk.
- Å styrke kystvakta, øk seilingsdøgn i Barentshavet og flyovervåking av havområdene.
- At allemannsretten på havet må sikres mot uthuling og omsetting av høstingsretten.
- At Omsettelige fiskekvoter må avvises.
- At fiske med passive redskaper skal være fritt.
- At konsesjoner og kvoteordninger må fordeles etter distrikt og forankres der.
- At Fabrikkrålerflåten må hugges opp, havfiskeflåten bygges ned.
- En streng regulering av trålerflåten. Kvoter må overføres til kystfiskeflåten
- Å stanse all eksport av rundfrossen fisk fra frysehotellene?
- Større samisk representasjon i Reguleringsrådet.
- At sametinget må delta som part når fjordfisket reguleres
- At råfiskloven må gjeninnføres.
- At staten må bidra med oppbygging, fornying og sikring av mottaksanlegg i kyst- og fjordområder.
- Å gjeninnføre offentlig fiskerikontroll på kysten

29. ET ØKOLOGISK OG STERKT NORSK LANDBRUK

RV er for et sterkt landbruk som baserer seg på lokale ressurser i distrikts-Norge og som driver innenfor økologisk forsvarlige rammer. Dette er nødvendig for å trygge bosetting i distriktene og nasjonal sjøråderett. I tillegg er det en nødvendig del av en politikk for å brødfø alle som bor på jorda og for å unngå ressursødelegginga og de helse- og dyrevernpblemene som systematisk følger i kjølvannet av industrijordbruk og frihandel med mat. Landbruket må i større grad baseres på lokale ressurser, og bruk av kunstgjødsel, kraftfor, antibiotika og biocider må reduseres. Innenfor økologisk forsvarlige rammer bør dyrket areal og tallet på bruk økes. Utmarka må utnyttes bedre.

En veldig stor del av det norske arealet er landbrukseiendom. De lovene som regulerer eiendomsrett i landbruket blir for tiden satt under press. Formålet med konsesjonsloven og andre lover som regulerer jordeiendom er å sikre at ressursene skal være tilgjengelig for de som bor på stedet og utnytter ressursene. Et allsidig jordbruk er nøkkelen til lokal ressursforvaltning. RV vil gå mot at lokal eiendomsrett og bruksrett fortreges til fordel for fritids- og ferieformål, og vil arbeide for å styrke lovverket som regulerer jord- og skogeiendom.

Tradisjonelt har landbruks- og skogbruksnæringene i Norge vært styrt som en planøkonomi, med monopolstilling til sterke, produsenteide samvirkevirksomheter. RV vil arbeide for rammevilkår

som i størst mulig grad sikrer samvirkenes makt i markedet og like vilkår for primærprodusentene i jord- og skogbruk. Gjennom veterinæravtalen har EU-tilhengerne sikret at norsk landbruk helt unødvendig blir utsatt for sykdommer et grensevern enkelt vil forebygge. RV vil arbeide for en gjeninnføring av grensevernet for mat og levende dyr, siden dette er den eneste løsningen som gir forsvarlig trygghet på sikt.

Den norske utmarka er en ressurs, og en nøkkel for å kunne ha lokal kjøttproduksjon i distriktene. Målet om å bevare det biologiske mangfoldet må ikke fortrenge lokale saue- og geitebønder, men kan stille krav til endra driftsformer.

RV ARBEIDER FOR:

- Å stoppe nedbygginga av importvernet på matvarer - nei til WTO og EU-tilpasning.
- Å stoppe nedskjæringene i overføringerne til landbruket.
- At landbruksoverføringene over landbruksavtalen må være for arbeidet bonden gjør, og ikke gå til profitt for landbruksmonopol, maskinbedrifter og gjødselsmonopolet Norsk Hydro.
- At støtteordningene bør fremme kombinasjonsdrift - landbruk og fiske i kombinasjon med andre næringer.
- At økologisk jordbruk, skogbruk og reindrift må bli oppmuntret gjennom særskilte støtteordninger, kjøttproduksjonen må i større grad bygge på lokale naturressurser og mindre kraftfôr.
- At Sametinget fastsetter et øvre reintall pr distrikt pr driftsenhet - ut fra bæreevnen til naturen.
- Å hindre sentralisering av meieri og slakteri - for å ta vare på arbeidsplassene i distriktene og redusere langtransporten.
- Å fjerne moms på norsk mat.
- Å styrke lovverket som regulerer eiendomsrett til jord, slik at lovverket sikrer lokal eierskap og ressursutnytting.
- Å sikre primærprodusentenes markedsrett gjennom samvirke.
- Å sikre at rovdyr ikke fortrenge sau, geit og rein fra utmark.

30. EN SOSIAL BOLIGPOLTIKK FOR ALLE

Å bo i en skikkelig bolig er en menneskerett. RV støtter alle som slåss for å oppheve markedskref-tenes styring av boligsektoren. Målet til RV er å opprettholde bosettinga over hele landet, at alle skal kunne bo godt og rimelig, og at alle skal ha råd til å skaffe seg bolig. Dette krever en offentlig boligpolitikk som ikke er styrt av markedskrefte-ene. Staten må dekke en stor del av kostnadene ved nybygg gjennom billige lån, tilskudd og moms- fritak til boliger av husbankstandard. Godt bomiljø, livsløpsstandard og bedre boligkvalitet må være prioritert. En god bolig er en del av et boligområde, der uteareal, areal og bygninger for fellesskap, organisering, rekreasjon og møteplasser er godt løst. RV er for en variert boligmasse som gjør det mulig med ulike boformer - for enslige, tradisjonelle familieenheter, generasjonsboliger, flerfamiliehus og ulike kollektive løsninger.

I dag er det boligmangel - spesielt i byene. Mange er blitt gjelds ofre sjøl om de bare har, eller hadde, en bolig med vanlig standard. Avviklinga av den sosiale boligpolitikken og den liberaliseringen av statlig og kommunal boligpolitikk som skjøt fart fra 1980, er hovedgrunnene til dette. Nå har entreprenører, banker og de som eier flere boliger, frie hender til å få boligkjøpere og leietakere uhemmet. Utviklingen viser at det regulerte boligmarkedet med priskontroll og offentlige subsidier fungerte mye bedre enn dagens "frie marked".

De store boligbyggelagene, som til dels ble starta av husløse fagorganiserte, er så markedstilpasset at de skiller seg lite fra kapitalistiske boligforetak. Derfor må nye organisasjoner for å føre boligkamp utvikles. Renteaksjonen som fagforeninger tok initiativ til, er et eksempel på dette. Boligokkupasjon har de siste årene vist seg å være en hensiktsmessig metode for å få tatt i bruk tomme boliger som stat og kommune lar forfalle.

Den toppstyrte og feilslåtte byfornyinga i de største byene brøyt sammen tidlig på 90-tallet. I stedet for dagens ordning med subsidier til gårdeierne, trengs det en ny byfornyning som gir beboerne rett til medvirkning og styring.

Boligbygging må settes i et økologisk perspektiv. Dyrket mark må i minst mulig grad benyttes, i slike tilfeller må utnyttelsesgraden være høy. Materialvalget må være miljøvennlig, fra produksjon til byggeplass og ferdig bygg. Energiforbruket må legges om, bort fra oljefyring og misbruk av elektrisitet og over til fjernvarmeanlegg, varmegjenvinning og fornybar energi som solenergi.

RV AREIDER FOR

- At staten gjennom momsfritak, husbankens lånevilkår og tilskudd skal sørge for at boligkostnadene for en ny 3-roms leilighet av husbankstandard ikke er mer enn 25% av gjennomsnittslønn. Det må lages et lovverk som hindrer spekulasjon med disse leilighetene.
- At staten og kommunene skal bygge utleieboliger med lav husleie.
- At sosialkontorenes bruk av hospitser og hospitsliknende "boliger" til husløse opphører.

- Å opprette kommunalt boligtilsyn i de større byene, for å bekjempe lovløs spekulasjon og hjelpe til å ivareta leietakeres og boligsøkeres interesser.
- Å innføre straff for boligspekulanter og for utleiere som begår overgrep mot boligsøkere og leietakere, at kommunene skal ha plikt til å rapportere slike forhold til politiet og at politiet skal sette av ressurser til å bekjempe boligkriminaliteten.
- At all boligrente bestemmes av Stortinget. Husbankens rente skal tilbake til 2%, rentetrappa fjernes og avdragstida skal igjen økes til 50 år. Husbanken styrkes med økte lånerammer for å kunne møte en økt kommunal byggeaktivitet og mottak av flyktninger og innvandrere.
- At momsfritak blir gjeninnført for nye boliger av husbankstandard.
- En bedre gjeldssaneringsordning for de som er gjelds- og byfornyingsoffer.
- En ny byfornyning på beboernes premisser. Det betyr bl.a. at staten dekker kostnadene ved å utbedre forsømt vedlikehold og at beboerne får rett til å styre fornyingen av gården de bor i. Eienommer som ikke vedlikeholdes kan inndras uten vederlag til fordel for beboerne.
- At boligformidlingsloven blir gjeninnført og at det innføres en streng husleiereguleringslov som gir utleieplikt, sosial fordeling av ledige boliger og lave priser.
- At når gårdeier bryter utleieplikten i mer enn 6 måneder, skal det være tillatt å ta boligen i bruk gjennom okkupasjon.
- Støtte til utvikling av nye boliger, boformer og bo-områder med livsløpsstandard.
- At tilpassing av boliger til funksjonshemmede blir betalt av det offentlige. Arbeidet med bedre tilgang for funksjonshemmede i nærmiljøet må styrkes.
- Miljø- og menneskevennlige bo-områder uten biler, med resirkulering av avfall, ENØK-tiltak m.m., og med god offentlig service.
- å utvikle gode totale bomiljøer, legge særskilt vekt på gode fellesarealer ute samt felles lokaler.
- at i utpregede "turistkommuner" må boplikt (konsesjonsgrense) innføres/håndheves.

31. ALKOHOL - OG NARKOTIKABRUK SVEKKER SAMHOLDET OG SOLIDARITETEN

RV er for en restriktiv alkoholpolitikk og mot alle tiltak som legaliserer narkotiske stoffer som i dag er ulovlige.

Det er til fordel for arbeidsfolks felles interesser om vi får bukt med alkohol- og narkotikaproblemer og at bruken av rusmidler blir redusert. En arbeiderklasse der mange er svekket på grunn av rusmiddelbruk står også svakere i kampen om samfunnsmakta.

RV AREIDER FOR

- Redusert alkoholforbruk
- Rusfrie sosiale møteplasser
- Fortsatt salgsmonopol for sprit, vin og rusbrus .Utsalgsstedene må spres slik at alle sikres rimelig tilgang
- Skjerpa kontroll med skjenke - og utsalgssteder
- Verdige behandlingstilbud til alle rusmisbrukere
- Tap av skjenkerett for utesteder som har en diskriminerende praksis
- Etablering av sprøyterom

32. REDUSERT KRIMINALITET

Tradisjonell kriminalitet må reduseres ved å fjerne årsakene til den. Arbeidsløshet, mangel på utdanningsplasser, sentralisering, økonomiske og sosiale problem, spredning av porno og annen kvinneundertrykkende ideologi er viktige årsaker til kriminaliteten. RV arbeider for et samfunn der disse årsakene er fjernet, og slåss i dag for å redusere dem så mye som mulig.

Barn og unge har krav på gode og trygge oppvekstvilkår. Det offentlige har et ansvar for å sikre folk bolig, skolegang, jobb og ei lønn å leve av. Forebyggende arbeid er det viktigste i vår kriminalpolitikk. Ungdomsklubber, musikkskoler, idrettslag, motorklubber og andre frivillige foreninger er viktige i forebyggende arbeid. Derfor arbeider RV for bedre muligheter til slik aktivitet. RV er for å styrke barnevernet og bygge ut oppsøkende arbeid blant ungdom for å fange opp og gi hjelp til barn og ungdom før de får utviklet seg kriminelt. Folk må arbeide for samhold, tette sosiale nettverk og gjensidig ansvar og solidaritet. Dette er det beste middelet mot at mennesker blir kriminelle.

Det er bra når folk tør å bry seg på en positiv måte når noen har problemer som kan føre dem ut i kriminalitet. Det er viktig å ta hensyn til rettssansen hos folk, og jobbe mot at noen skal ha fordeler av å snyte eller utnytte andre. Det er viktig å sette inn ressurser mot økonomiske

hvit-snippsforbrytelser, organisert mafiavirksomhet, de store bakmennene i narkotikaomsetninga og den illegale sprithandelen, mot miljøkriminalitet, voldtekt, incest, barne- og kvinnemishandling og grove voldsforbrytelser.

Politivesenet og rettsapparatet har et klart klassestempel. Kriminaliteten til borgerskapet med økonomisk svindel, farlig arbeidsmiljø, angrep på demokratiske rettigheter og trakassering av arbeidere, blir bare i liten grad rammet av loven. Og slike lovbrudd blir ikke prioritert av politi og rettsvesen. Lovverket og politiet sitt arbeid er rettet inn mot kriminaliteten fra "filleproletariatet" og den politiske og økonomiske kampen til arbeiderklassen og folket. RV er for å styrke rettsforfølggingen av borgerskapet sin kriminalitet.

En restriktiv kriminalpolitikk med sterk bruk av fengselsstraffer reduserer ikke tradisjonell kriminalitet. Negativ læring inne i fengslene, vanskeligheter med jobb, bolig og nye venner etter løslatinga sementerer kriminelle mønstre. RV er for å bygge ut flere alternativ til fengsel, alternativ som kan hjelpe de dømte til et ikke-kriminelt liv. Slike alternativ er f.eks. behandlingsinstitusjoner for rusgiftmisbrukere, arbeidstrenings- og opplæringsprosjekt kombinert med åpne anstalt og meldeplikt.

Fritt forsvarervalg er en viktig rettssikkerhetsordning. RV vil at dette skal gjelde alle som det blir tatt ut siktelse eller tiltale mot. Ordninga med fri rettshjelp utenom straffesaker, bør utvides til å dekke flere sakfelt samtidig som inntektsgrensene må heves kraftig.

RV AREIDER FOR:

- Å bygge ut forebyggende tiltak som ungdomsklubber, utekontakt og annen oppsøkende virksomhet og øke støtten til frivillige organisasjoner og humanitære organisasjoner.
- Å styrke det kommunale barnevernet og øke innsatsen rettet mot tiltak i familien
- En sterk satsing på barnevernet slik at saksforberedelsene går raskt, at rettssikkerheten blir

ivaretatt og at en framfor alt finner fram til de løsningene som er best for barna.

- Å bygge ut rehabiliteringstiltak som alternativ til fengsel, nedlegge de store sentralanstaltene.
- Behandlings-, arbeids- og utdanningsstilbud til alle rusgiftmisbrukere og straffedømte.
- Å gi tilbud om behandling til alle som blir dømt for incest, seksuelle overgrep og kvinnemishandling. Gi fri rettshjelp til alle som er utsatt for mishandling og seksuelle overgrep.
- Å kjempe mot bruk av høye bøter for å skremme folk fra å kjempe for rettfærdige saker. Fri rettshjelp til de som er tiltalte i forbindelse med politiske demonstrasjoner, aksjoner o.l.
- Å stoppe bruk av fengsling i asylsaker.
- Å heve minstealderen for fengselsstraff til 18 år og den kriminelle lavalderen til 16 år.
- En kraftig utviding av ordninga med fri rettshjelp.

33. HOMOFILE, LESBISKE OG BIFILE

Kjærlighet til samme kjønn er en del av det menneskelige mangfoldet. Lesbiske, homofile og bifile utfordrer det etablerte kjønnsrollemønstret, og har gjort sitt for å danne alternative samlivs- og boformer. Registrert partnerskap har sprenget rammene for den tradisjonelle kjernefamilien. RV mener det er en menneskerett å kunne leve som lesbisk, homofil eller bifil uten å bli forfulgt, mobbet eller undertrykt på annen måte.

Til tross for framgang i kampen for rettigheter, finnes det fremdeles fordommer mot lesbiske, homofile og bifile. For mange homofile, lesbiske og bifile fører dette til at de velger å skjule sin seksuelle identitet, i frykt for å bli avslørt og utstøtt. Dette er et stort helseproblem. Skole og arbeidsliv vil være viktige arenaer for å spre informasjon og kunnskap slik at lesbiske, homofile og bifile kan leve trygt og åpent.

Homo-organisasjonene er den viktigste kraften i kampen mot undertrykking og fordommer. RV støtter dette arbeidet, men vil understreke at kampen mot undertrykkelse av homofile, lesbiske og bifile er en kamp for alle uansett legning.

RV AREIDER FOR

- Opprettelse av rådgivningstjenester.
- Informasjon i skole og arbeidsliv.
- Fortsatt øremerking av statlige midler til hiv/aidsarbeidet, slik at Helseutvalget for homofile kan fortsette med det forebyggende arbeidet mellom menn som har sex med menn.
- Statlige og kommunale midler til organisasjonene sin virksomhet sentralt og lokalt.
- Aksept av lesbiske og homofile som omsorgspersoner for barn, medregnet anledning til adopsjon.
- Forsvar av partnerskapsloven.

34. EN POLITIKK FOR FUNKSJONSHEMMEDE

Alle mennesker er likeverdige og har rett til et sjølstendig liv. Alle mennesker må gis utviklingsmuligheter ut fra sine forutsetninger. Det må fokuseres på muligheter og ressurser, ikke på svakheter og begrensninger.

Mennesker som ikke fungerer innenfor de snevre grenser man blir budt i Norge i dag, kalles ofte funksjonshemmede. Det er vår oppfatning at det er samfunnet som gjør disse menneskene funksjonshemmede, bl.a. gjennom utestenging, diskriminering, dårlig samfunnsplanlegging og mangelfull tilrettelegging.

DERFOR VIL VI:

- At funksjonshemmede gis reell brukervedvirkning både på individ- og gruppenivå. Makt overtas eller overføres til mennesker med funksjonshemninger og funksjonshemmedes organisasjoner. E slik bemyndigelse vil bl.a. innebære at de kunnskaper og erfaringer funksjonshemmede har om seg sjøl og om sin situasjon anerkjennes og vektlegges.
- Ved tildeling av helse- og omsorgstjenester skal den funksjonshemmedes egen vurdering for behov for assistanse og hjelp være utgangspunktet for tildeling av størrelsen på tjenesten.
- At funksjonshemmedes rett til deltakelse og full likestilling skal sikre gjennom innføring av en

overordnet likestillingslov, og at diskriminering pga funksjonshemming eller sykdom forbyes.

- Ha skjerpede krav om tilgjengelighet i Plan- og bygningsloven, og slutt på alle dispensasjoner fra tilgjengelighetskravene.
- At alt nytt materiell i offentlig kommunikasjon gjøres tilgjengelig slik at også funksjonshemmede kan benytte fly, tog, trikk, buss og båt.
- Ha et statlig pålegg om utbygging av TT i kommunene til et nivå som gir funksjonshemmede samme mulighet til forflytning som andre, dvs. fri reiserett.
- Ha en kraftig reduksjon av gapet mellom arbeidsinntekt og trygd. Alle som ikke kan arbeide, må sikres en rettferdig inntekt.
- At funksjonshemmede arbeidssøkere ikke kamoufleres som trygdemottakere. Vi må få likestilling på arbeidsmarkedet utfra den enkeltes forutsetning.
- At integrering i normalskolen må gi funksjonshemmede barn et reelt undervisningstilbud. Det må settes inn nok ressurser til at den enkelte elev kan optimalisere sitt funksjonsnivå.
- Ha vekk egenandelene på helsetjenester, medisiner og tekniske hjelpemidler.
- Ha vekk egenandelene på hjemmetjenester som hjemmehjelp og personlig assistanse. Disse tjenestene er også kompensasjon for funksjonshemming eller sykdom, og egenandeler her er ofte kamouflerte egenandeler på hjemmesykepleie (som er forbudt).
- Ha større valgfrihet i markedet ved tildeling av tekniske hjelpemidler, også bil. Det må utvikles en ubyråkratisk og brukerstyrt formidling. Målet må være at hjelpemidlene skal fungere optimalt, ikke bare hensiktsmessig, og den funksjonshemmede må derfor sjøl ha full innflytelse i prosessen.

Gi funksjonshemmede tilgang til medisinske og tekniske nyvinninger som vil kunne gi økte muligheter for deltakelse i familien, arbeidslivet og samfunnet forøvrig. Økt sjølstendighet og livskvalitet for de enkelte må ikke veies opp mot kostnader.

Det er feil å individualisere funksjonshemming. Den er i større eller mindre grad samfunnsskapt. Vi vil ha et samfunn som har plass for alle. Alle er verdifulle og har noe å yte til fellesskapet.

RV vil ha offentlige støtteordninger som gir blinde/svaksynte og døve/hørselshemmede tilgang til og deltakelse i medier, kulturliv og samfunnet forøvrig.

MELD DEG INN I RV!

Du kan melde deg inn i RV ved å ta kontakt med RVerne der du bor, skrive til oss eller via våre internettsider. Der finner du også adresser på kontaktpersoner i fylker og kommuner.

HER ER VÅRE SENTRALE ADRESSER:

Rød Valgallianse
Osterhausgate 27, 0183 Oslo
Tlf.: 22 98 90 50, fax: 22 98 90 55
Avdeling Bergen: tlf: 55 31 64 21
E-post: rv@rv.no, internett: www.rv.no

VIL DU VITE MER?

Dersom du trenger mer materiell fra RV kan du bbestille fra kontoret eller bruke vår hjemmeside som blir oppdatert daglig med nyheter og RV-informasjon. Heftet "Dette er RV" inneholder mye nyttig informasjon om RV.

Av landsmøtevedtatte dokumenter kan du bestille, i tillegg til arbeidsprogram:

- Prinsippprogram
- Handlingsplan
- Sosialismestrategi
- Antirasistisk manifest
- Antikrigsplattform

Vi lager stadig aktuelt materiell og medlemsbladet Opprør kommer ut 4 ganger i året. Medlemsinformasjonen "RV-Nytt" kommer ut annenhver måned.

RV har ca 70 lokallag, 40 stedskontakter og fylkeslag i alle fylker. RV har 85 kommunesyrerepresentanter og 15 fylkestingsrepresentanter. I lokallaga skjer den viktigste aktiviteten. Ta kontakt og vi setter deg i kontakt med lokallaget på ditt sted.

MED FOLK MOT MAKTA

RØD VALGALLIANSE

Osterhausgate 27, 0183 Oslo | Tlf.: 22 98 90 50
Fax: 22 98 90 55 | E-post: rv@rv.no | www.rv.no